Туркистон бир, ватан бир

# Туркистон

Ёшларнинг ижтимоий-сиёсий газетаси

1993 йил 12 август • Пайшанба • №93 (14121) ترکستان TURKİSTAN Сотувда эркин нархда

## Шижоатли меҳнатимиз— сенга, Ватаним!

Ҳур Ўзбекистонимизнинг мустақиллигини ҳар томонлама мустаҳкамлаш, унинг бойлигига бойлик қўшиш — ҳозирги кунда халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлаётган ҳар бир йигит ва қизнинг муқаддас бурчидир. Шу мақсадда Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси котибияти, Республика Қишлоқ хўжалик Вазирлиги коллегияси, Ўзбекистон мева-сабзавот узумчилик давлат кооператив концерни, Республика Агросаноат комплекси ходимларининг касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси ёшлар жамоалари ўртасида меҳнат мусобақаларини янада самарали ташкил қилиш тўғрисида қарор қабул қилишди.

Қабул қилинган қарорда таъкидланишича, асосий мақсад — республика халқ хўжалигининг турли соҳаларида самарали фаолият кўрсатаётган ёшларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, ҳалол тадбиркорлик фазилатларини шакллантириш, илғор тажрибаларни кенг оммага ёйиш, уларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш, давлатимизнинг иқтисодий салоҳиятини мустаҳкамлаш учун ёшлар ҳаракатларини бошқариш ҳамда ёшларни ҳар бир соҳанинг иқтисодий ривожланишига қўшадиган ҳиссасини кўпайтириш ва йигит-қизларда ижодий муносабатда бўлишни шакллантиришдан иборатдир.

Биргаликдаги қарорга мувофиқ Ёшлар Иттифоқи Марказқўми тегишли вазирлик ва ташкилотлар билан ҳамкорликда республика миқёсида ёшлар жамоалари ўртасидаги меҳнат мусобақасининг ҳар йили ўтказилишига кўмаклашади. Ёшлар жамоалари ўртасидаги мусобақанинг ташкилий масалалари ва унинг натижаларини яхшилаш бўйича ҳужжатларни расмийлаштириш Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси томонидан амалга оширилади.

Мусобақага раҳбарлик қилаётган ташкилотларга ўз соҳалари бўйича ҳар йили якун бўйича ғолиб деб топилган ёшлар жамоаларини мусобақа Низомида кўрсатилган миқдорда мукофот билан рағбатлантиришни ўз вақтида таъминлаш вазифаси юклатилди.

Республиканинг тегишли матбуот органларига, радио ва телевидениенинг «Ёшлик» студияларига ёшлар жамоалари ўртасидаги меҳнат мусобақасини ёритишга алоҳида эътибор бериш, уларнинг энг илғорлари тажрибасини атрофлича ва изчил тарғиб этиб бориш тавсия этилди.

**(Газетамизнинг иккинчи саҳифасида ёшлар жамоалари ўртасида ўтказиладиган меҳнат мусобақасининг шартлари эълон қилинмоқда).**

## ЁШЛАР БАЙРАМ ТАРАДДУДИДА

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллик байрамини муносиб қарши олиш учун барча жамоат, давлат ташкилотлари, корхона ва маданий уюшмалар қизғин тайёргарлик кўришмоқда. Мамлакатимиз ёшларининг катта қисмини ўз атрофига бирлаштирган Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси ҳам режали асосда иш олиб бораётир. Марказқўм ташаббуси билан ўтказилаётган вилоятлар ёшларининг телевизион фестивали, «Ёшлар ижоди — Ватанга» республика кўрик-танлови, амриқолик бир гуруҳ ёшларнинг юртимиз билан танишуви ва бошқа шу каби ишлар фикримизнинг ёрқин исботидир.

Куни-кеча Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси ҳамда ёшлар ишлари бўйича республика кенгаши ўзаро ҳамкорликда жойлардаги Ёшлар Иттифоқи қўмиталари, Ёшлар ишлари бўйича кенгашлар ва умуман барча йигит-қизларнинг истиқлол байрамида фаол қатнашишини кўзда тутувчи дастурларни ишлаб чиқишди.

Режага асосан маҳаллаларда, мактабларда, корхоналарда ёшларнинг ободонлаштириш ҳафталикларини ўтказиш, туман, шаҳар, вилоят истироҳат боғларида истиқлолга бағишланган ёшлар сайилларини, соғломлаштириш масканларида эса ҳар хил спорт мусобақаларини ташкил этиш, «Нигоҳларда истиқлол» шиори остида ижодкор болалар ва ўсмирларнинг турли соҳага оид кўргазмаларини уюштириш кўзда тутилган. Шунингдек, тадбирларга кўра юртимизнинг муқаддас қадамжоларини зиёрат қилиш, авлодлар учрашувларини, ўқув ва билим масканларида Ватанимиз тарихига бағишланган қизиқарли мулоқотларни ташкил этиш ҳам мўлжалланган.

Юқоридаги тавсияларни амалга оширишдан ташқари ҳар бир вилоят, шаҳар ва район Ёшлар Иттифоқи қўмиталари ўз ҳудудларидаги маҳаллий шароитлардан келиб чиққан ҳолда кенг кўламли байрамолди ишларини ҳам белгилаганлар.

**Лазиз ТАНГРИЕВ,**
**Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси матбуот хизмати бошлиғи**

## ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТА ЙИҒИЛИШИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида ўзбек ёзуви истиқболига бағишланган жумҳурият илмий-амалий конференциясини ўтказувчи ташкилий қўмитанинг йиғилиши бўлиб ўтди. Уни ташкилий қўмита раисининг ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши маданият ва маданий меросни асраш қўмитасининг раиси, ёзувчи Пиримқул Қодиров олиб борди.

Йиғилишда лотин ҳарфли янги ўзбек алифбосини яратишга бағишлаб ўтказиладиган республика конференциясига тайёргарлик ва уни ўтказиш масалалари кўриб чиқилди. Конференцияни шу йилнинг 16 августида Тошкент шаҳрида ўтказишга келишиб олинди.

## Ҳар бир кунимиз мустақилликка хизмат қилсин

**Республикамизнинг барча вилоят, шаҳар ва туманларида фаолларнинг йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Уларда Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 27 июлда бўлиб ўтган мажлиси якунлари ва унда Президентимиз Ислом Каримовнинг кенг қамровли нутқидан келиб чиқадиган вазифалар атрофлича муҳокама қилинмоқда.**

**Фаоллар Ислом Каримовнинг ана шу мажлисда сўзлаган нутқининг видеотасвирини яна бир бор кўриб, ўз фаолиятларини қайта таҳлил этмоқдалар, вазифалар белгилаб олмоқдалар. Йиғилишда юртбошимиз томонидан билдирилган танқидий фикрлардан тегишли хулосалар чиқармоқдалар.**

**Президентимиз нутқида қўйилган вазифалар ўзини ватанпарвар билган ҳар бир ёш учун ҳам муҳим аҳамиятга эга эканлигини ҳис қилишмоқда ва ғайрат билан ишга киришишмоқда. Бу, айниқса, мустақиллигимизнинг икки йиллигига бағишлаб ўтказилаётган мусобақаларда, шанбаликларда янада яққол намоён бўлмоқда.**

### Четдаги кишининг мулоҳазалари

## «Жумҳурраиснинг фидойилигига қойил қолдим»

**КИНДИК ҚОНИМ** тўкилган она юртим Ўзбекистонга мустақилликка эришгандан сўнг илк ташриф буюришим. Ўтган қисқа фурсат ичида жуда кўп ўзгаришлар юз берибди. Ҳали дунёда озодликка эришган бирор-бир юрт қисқа фурсат ичида бунчалик ютуққа эришган эмас. Бош кентимиз бўлган Тошкентда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари эса мени ниҳоятда хурсанд этди. Шаҳарнинг қоқ марказидаги хиёбонда соҳибқирон бобокалонимиз Амир Темурга улкан ҳайкал ўрнатилишининг ўзи ҳам халқимиз ўзлигини таниётганлигидан яққол далолат бериб турибди. Шунчалик қийинчиликларга қарамай бозорлардаги тўкинчилик мени хурсанд этди. Мустақилликнинг икки йиллиги арафасида ишга тушадиган Анҳор бўйидаги ҳайбатли «Туркистон» санъат кошонасини кўриб, кўнглим тоғдай кўтарилди.

Бугун сиз азиз юртдошларга дилимга чўғ солган бир мулоҳазани айтиб ўтмоқчиман. Уни ошкор қилмасам, ўзимни кечира олмайман. Чунки, мана бир неча кундирки, телевизор орқали Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг мажлисини кўриб, ниҳоятда ҳаяжонда юрибман. Бу йиғинда Президентимиз Ислом Каримовнинг Ўзбекистонимиз тақдири, бугуни ва эртаси учун ниҳоятда жонкуярлик кўрсатаётганлигини, қайғураётганлигини ўз кўзим билан кўриб, ишонч билан айтган доно сўзларини эшитиб, жуда ҳам тўлқинланиб кетдим. Юртбошимиз камчиликларга нисбатан муросасиз эканлигига қойил қолдим. Раҳбаримиз иқтисодий ислоҳотлар йўлидаги тўсиқларга, айрим раҳбарларнинг ҳамон эски даврдагидек ишлаб, халқдан чиққан ишбилармонлар, фермерларга ёрдам бериш ўрнига ўз лавозими атрофида ўралашиб қолаётганлиги ҳақида шундай куйиниб гапирдики, мен бундай сўзларни илк бор эшитишим. Агар шундай танқиддан кейин ҳам ишда ўзгариш ясашмаса, бундай раҳбарларда виждон ҳам, ватанпарварлик туйғуси ҳам, ўзбек деган номга муносиб бўлишдек ғурури ҳам йўқ экан.

Ислом Каримов яна шундай деди: «...Меҳнаткаш халқимиз бор, иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш учун шароит бор, бой маданий меросимиз бор. Ўзбекистонни буюк давлатга айлантиришдек буюк ниятимиз бор. Лекин ана шу интилишларимиз, ўтказаётган ислоҳотимиз жойларга етиб бораётибдими?! У ердаги ҳокимлар, катта-кичик раҳбарлар ислоҳот тарафдорими, йўқми? Тарафдори бўлса, нега бу ишлар сусткашлик билан амалга оширилмоқда?» Мен чин юракдан айтилган бу сўзларга қўшимча қила олмайман.

Ана шу йиғилишнинг телевизор орқали халққа ошкора кўрсатилиши менимча, айни кўнгилдагидек иш бўлди. Шу вақтгача биз ватандошлар кўпгина ишлардан бехабар эдик. Шу анжуманда қатнашган одамларни кўриб, сўзларини эшитиб мустақиллигимизга ишонч ҳосил бўлди. Президентимизга бўлган меҳримиз янада ошди. У кишининг ниҳоятда масъулиятли, серташвиш ва оғир ишларида муваффақият тилаб қоламиз. Юртимиз келажаги, халқимиз равнақи йўлида соғ-омон бўлсинлар. Ўзбекистонимизнинг ҳеч бир ерида нохушликлар бўлмасин. Сизларни, имкониятдан фойдаланиб, мустақиллигимизнинг икки йиллиги билан туркиялик ватандошлар номидан қизғин қутлайман.

Собур САЙҲОН,
ёзувчи, «Туркистон» газетасининг Туркиядаги жамоатчи мухбири.

## Шу сонга хабар

### ВАТАН МАҲАЛЛАДАН БОШЛАНАДИ

Фарғона шаҳридаги еттинчи маҳалла қўмитасида «Ватан маҳалладан бошланади» мавзуида йиғилиш бўлиб ўтди.

Аслини олиб қараганда шаҳар маҳаллаларидаги бу каби йиғилишлар оддий бўлиб туюлади. Мазкур йиғилиш сал бошқачароқ кечди. Маҳалла фаоллари шаҳарнинг барча маҳаллаларида тартиббузарлик, турли кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олиш учун кўнгиллилар штаби ва Ёшлар Иттифоқи қўмиталарининг бошланғич ташкилотларини тузиш лозим деган қарорга келишди.

Бинобарин, ушбу юзасидан мурожаат ҳам қабул қилинди. Нима ҳам дердик. Ёшлар Иттифоқи маҳаллага ҳам керак экан.

### ЯХШИ НИЯТ — ЕРТИ МОЛ

Чирчиқ пойабзал бирлашмасида ишлаб чиқаришни сифатли ва рақобатбардошли маҳсулот тайёрлашга мослаштириш бошланди.

Бунинг учун цехлардан бири таъмирланмоқда, аёллар ва эркакларнинг харидоргир пойабзалларини тикиш учун зарур ускуналар ва материаллар сотиб олинмоқда. Янги нусхадаги пойабзал намуналари, тайёрланди. Тармоқнинг таянч корхонаси ҳисобланган бу бирлашмада юқори сифатли кроссовкалар ҳам ишлаб чиқарилади.

### ЖАҲОН АНДОЗАЛАРИ ДАРАЖАСИДА

Тошкентдаги «Элбор» ишлаб чиқариш бирлашмасида тошни қайта ишлайдиган корхоналар учун олмосли ускуналарнинг тажриба туркуми тайёрланди.

Бу маҳсулотнинг сифати анча яхшиланган. Ҳозир корхонада бошқа турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш меъёрий ҳужжатлари ҳам қайта кўриб чиқилмоқда ва халқаро андозаларга мувофиқлаштирилмоқда. Масалан, синтетик олмос кукуни ишлаб чиқаришнинг техникавий шартлари тайёрланди. Бирлашма бу маҳсулотни Америко Қўшма Штатларига жўнатади.

### ШИФОБАХШ БЕЛБОҒЛАР

Конимех туманидаги «Орнек» кичик корхонасининг иш бошлаганига кўп бўлгани йўқ. У қисқа вақт мобайнида харидоргир халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга эришди. Корхонада туя юнгидан тайёрланган кўрпача ва белбоғлар сотувга чиқарилди. Улар нафақат иссиқ тутиши балки шифобахшлик хусусияти билан ҳам кўпчиликка манзур бўляпти.

### БАЙРАМ БОШЛАБ ЮБОРИЛДИ

Қашқадарёда мустақиллик байрами тантаналари бошланиб кетди. Вилоят ҳокимлигининг ташаббуси билан, жумладан, Қарши шаҳрида ҳафтанинг шанба ва якшанбасида «Туман кунлари» ўтказила бошланди. Деҳқонлар озиқ-овқат, полиз ва сабзавот маҳсулотларини шаҳарликлар дастурхонига тортиқ этмоқда. Ҳар хил томошалар, концерт дастурлари намойиш қилинмоқда.

### ЙЎЛЛАНМАЛАР ЕТИШМАЙ ҚОЛДИ

Нурота туманидаги «Дўстлик» болалар оромгоҳи халқ таълими тизимидаги илк соғломлаштириш масканидир. Ҳар ойда оромгоҳ қўйнида юздан ортиқ бола ҳордиқ чиқармоқда. Бу ерда дам олувчилар учун барча шароит муҳайё этилган.

Тароватли боғ, зилол ҳовуз, Нуротанинг шифобахш суви болаларга хушкайфият бағишламоқда. Оромгоҳда дам олиш истагида бўлганлар жуда кўпайиб кетгани бежиз эмас.

### «НАВО» ГАНАГА БОРМОҚЧИ

Ўз санъати билан мухлисларини аллақачон топган «Наво» гуруҳи Гана сафарига ҳозирлик кўрмоқда. Август ойида Африканинг бу мамлакатида халқаро қишлоқ хўжалик кўргазмаси бўлиб ўтади. Кўргазманинг маданий тадбирига «Наво» ҳам таклиф этилган. Ҳозир гуруҳ ўзининг янги дастурини ниҳоялаш арафасида. Унинг бадиий раҳбари В. Барамиков шундай дейди:

— Гуруҳимизда маълум ўзгаришлар бўлди. Кумуш Раззоқовани ҳамма танийди. Унга таъриф бериб ўтириш шарт эмас. Зиёд Эшонхўжаев яна сафимизга қайтди. Ёшгина Дилфуза Мақсудова эса ганаликларга ҳам, қайтгач ўз мухлисларимизга ҳам бизнинг ўзига хос «сюрпризимиз» бўлади.

### ҚОЗОҒИСТОНДА УЧРАШАДИЛАР

Куни кеча футбол бўйича ёшлар терма жамоамиз Қозоғистонга жўнаб кетди. У ерда ўқув машғулотлари ўтказилмоқда. Бундан ташқари сафар давомида ёшларимиз қозоғистонликлар билан учта ўртоқлик учрашувини ўтказишни мўлжаллашди. Сафар олдидан эса улар мустақил Ўзбекистон чемпионатининг кўзга кўринган жамоаларидан бири бўлган — МҲСК билан куч синашди. Қизиқарли ўтган бу учрашувда ёшлар 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. Энди уларга Қозоғистонда омад тилаймиз.

### АМРИҚОЛИКЛАР БУХОРОДА

Ёдингизда бўлса, газетамизнинг аввалги сонларида Америко Қўшма Штатларидан меҳмонга келган бир гуруҳ талаба-ёшлар хусусида хабар берган эдик. Шу кунларда улар республикамизнинг турли вилоятлари бўйлаб сафар қилишмоқда. Яқинда Яния Пирсон бошчилик қилаётган йигит-қизлар кўҳна Бухорога ташриф этишди. Амриқолик талабалар вилоятнинг Когон, Ромитан туманларида ҳам бўлишди, тўйларда қатнашишди.

— Бухородек жаннатмакон, гўзал юрти бор эл асло кам бўлмайди. — Меҳмонлар ўз таассуротларини шундай ифодалашди.

Сафар давомида меҳмонларга Бухоро вилоят Ёшлар Иттифоқи қўмитаси ходимлари ҳамроҳлик қилишди.

### ДИССЕРТАЦИЯ АНДИЖОНДА ЁҚЛАНДИ

Андижон Давлат университети қошида ташкил этилган ватан тарихи илмий кенгаши йиғилишида дастлабки икки диссертация ёқланди. Ўзбекистон Республикаси телерадио компанияси раисининг ўринбосари Карим Расулов ва Фарғона политехника институтининг катта ўқитувчиси Абдусалим Комилов тарих фанлари номзоди илмий даражасини олишга муваффақ бўлди.

### ЕРЁНҒОҚ — ФОЙДАЛИ ЭКИН

Сурхондарё вилоятининг Ойбек номидаги давлат хўжалиги деҳқонлари ерёнғоқ экиладиган майдонларни анча кенгайтирдилар. Ҳозир бу экинга 200 гектардан ортиқ унумдор ер ажратилган.

Сурхондарёнинг сахий заминида етиштирилган ерёнғоққа республикамизда ҳам, ундан ташқарида ҳам талаб катта. Бозор талабларини пухта ўрганган хўжалик мутахассисларининг фикрича, ерёнғоқ хўжаликнинг молиявий аҳволини яхшилабгина қолмай, чет эл валютасида катта фойда келтириши ҳам мумкин.

### ХИТОЙЛИК МУСИҚАЧИЛАР ТОШКЕНТДА

Сичуань вилоят консерваториясининг бир гуруҳ ўқитувчилари Тошкентда бўлди. Улар шаҳар олий мусиқа мактаби фаолияти билан танишди. Концерт дастурлари айирбошлаш, мусиқа мутахассислари тайёрлаш каби соҳаларда ҳамкорлик ҳақида шартнома имзоланди.

## «Туркистон» газетасининг Муборакдаги байрами Ўзбекистон мустақиллигининг икки йиллигига бағишланди

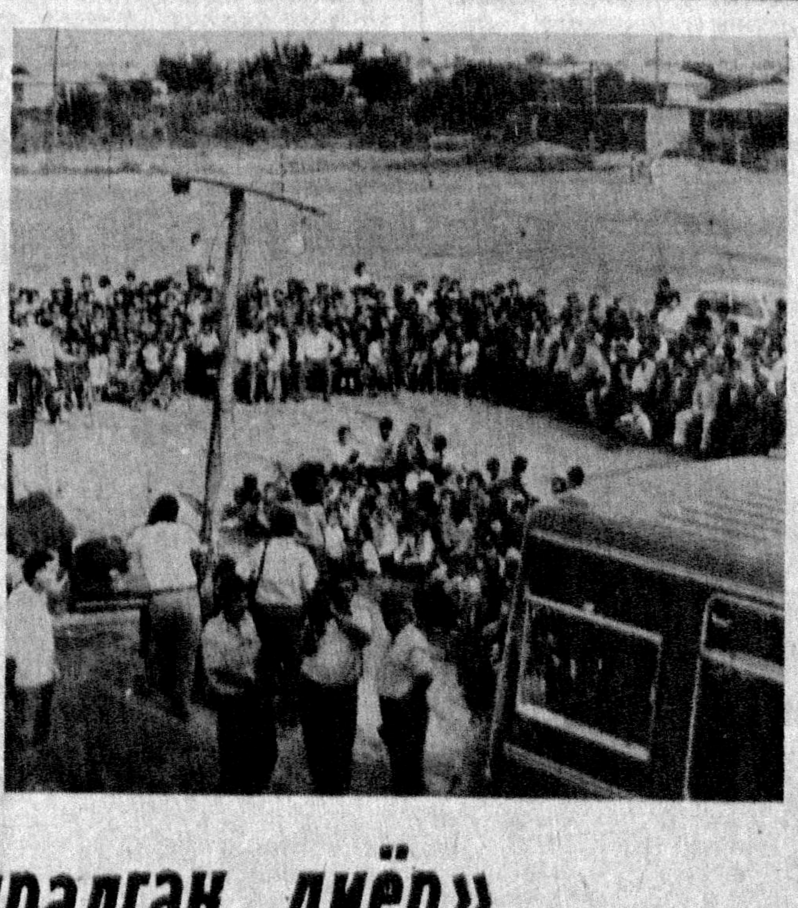

**БУ ҚАДИМ ЙЎЛЛАР...**

**ОДАМ УМР БУЙИ** кезиш ва билиш илинжида яшайди. Кўнглида қир, тоғ, денгиз ва ўрмонлар ортидаги манзилларни кўриш ҳаваси устивор бўлади. «Туркистон»чиларнинг бахти шундаки, уларнинг анъанавий юришлари аввало ўзликни англашдек эзгу мақсадга йўналтирилган. Бизнинг бу галги қадим Қашқа воҳасига қилган сафаримиз нафақат аҳолининг бугунги қувончу-ташвишлари билан танишиш, балки асрлар қаърига бўйлаш имконини ҳам берди.

Манзилнинг олислигини эътиборга олиб, янги ва юмшоқ ўриндиқли улов топишга ҳаракат қилдик.

## «Эй, оташ заминдан яралган диёр»

Бунда Муборак туманидаги 5-автокорхона (директори Б. Чўлиев) жамоаси ўз ёрдамларини аяшмади. Улов жамбарагини ҳайдовчилардан В. Ан ва Н. Дорохинлар бошқариб боришди. Уларнинг беминнат хизматлари боис ортиқча муаммоларсиз, ўз вақтида йўлга тушдик.

Тасмадек чўзилиб кетган йўл беихтиёр кишини ўйга чўмдиради. Бундан бир неча асрлар аввал бу йўлларда Юнон—Македония, араб, мўғил босқинчилари мард ва жасур юрт ҳимоячиларининг зарбасини татиб кўрмаганми? Ниҳоят соҳибқирон Амир Темурнинг ғолиб қўшинлари шу йўллардан довруғ солиб ўтмаганми?..

Хаёллар оғушида олти соатга яқин йўл босганимизни сезмай қолибмиз. Қарасак, Қашқадарё ҳудудига—пойга ва кўпкариларда донг таратган чавандозлар юрти Чироқчига кириб келибмиз. Сафар иштиёқи билан нонушта ва тушлик қилиш эсдан чиқаёзибди. Шундоққина йўл бўйида жойлашган Еттитомдаги «Олтин бошоқ» ошхонасига кирдик.

(Давоми 4-бетда).

КЕЧА БУГУН ЭРТАГА

● **ТОЖИКИСТОН** Бирлашган Миллатлар Ташкилоти хавфсизлик кенгашига тожик-афғон чегарасидаги вазиятни яхшилаш юзасидан Афғонистон билан тинч мулоқотга тайёрлигини маълум қилди.

● **УЗОҚ ШАРҚДА** хизмат қилаётган чегарачи-зобитларнинг илк гуруҳи Хабаровскдан тожик-афғон чегарасига жўнаб кетди, дея хабар беради РАТА — ТАСС мухбири. Дастлабки маълумотларга қараганда, яқин кунлар ичида у ерга 140 нафар Узоқ шарқлик кўнгиллининг етиб келиши кутилмоқда. Улар чегарани мустаҳкамлашга кўмаклашиш ниятида бу ерга ташриф буюради.

● **БОЛГАРИЯНИНГ** собиқ раҳбари Тодор Живков ва собиқ Болгария Компартияси котибиятининг ҳамда ўша вақтда Г. Атанасов бошқарган ҳукуматнинг етти аъзоси 9 август куни Софиядаги миллий терговхизматига чақирилди. РАТА — ТАСС мухбирининг хабарига қараганда, улар «Террорчи ҳукуматлар бошқарган мамлакатларга», партиялар, ташкилотлар, ҳаракатларга беғараз қарзлар беришда айбланмоқдалар.

Болгария тергов органлари Г. Атанасов 150 миллион лев, Т. Живков эса 17 миллион лев маблағни ўзлаштирган, деб ҳисобламоқда.

● **АМРИҚОНИНГ** ўн уч сенатори АҚШ Президенти Б. Клинтонга мактуб йўллаб, Қўшма Штатлар БМТга қарзларини тўлаши лозимлигини маълум қилди.

АҚШнинг тўлови БМТ бюджетининг 25 фоизини ташкил этади. 30 июнга қадар Амриқонинг БМТга тўлаши лозим бўлган қарзи 517 миллион доллардан иборат эди.

● **ТАТАРИСТОН** пойтахтида туркий дунё ёшлари қурултойи иш бошлади. Турк тилида сўзлашувчи барча мамлакатлардан вакиллар қатнашаётган бу қурултойда ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш, жаҳонда тинчлик учун курашда ёшларнинг вазифалари муҳокама қилинмоқда. Айни пайтда, қурултой қатнашчилари Татаристон бўйлаб саёҳатда бўладилар, концертлар берадилар. Бундай анжуманни ҳар йили бир туркий ўлкада ўтказиш кўзда тутилмоқда. Қурултой 15 августгача давом этади.

● **ИСТАНБУЛ** тижорат уюшмаси бошқаруви ҳайъати раиси Аталай Шоҳин Қозоғистонда дастлабки турк тили курси очганлигини маълум қилди. Тижорат уюшмасининг маблағига Алмати шаҳрида ташкил этилган курсда Қозоғистон парламенти, вазирликлари ва бошқа давлат муассасаларининг ходимларидан 50 киши таълим олмоқда.

# ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати 1993 йилнинг 6 августида Ўзбекистон Республикаси Олий судининг аъзоси О. Турғунбоев раислигида Х. Ҳудойбердиев, О. Орифов, О. Каримов, С. Умурзоқов, А. Маҳмудов ва Б. Шокировга нисбатан қўзғатилган жиноий ишни кўриб чиқди. Улар давлатга қарши ўта хавфли жиноятларни содир этганликда айбдор деб топилдилар.

Республика Олий судининг ҳукмига биноан Х. Худойбердиев ва О. Орифов беш йилга, О. Каримов, С. Умурзоқов, А. Маҳмудов уч йилга озодликдан маҳрум этилди. Бироқ, жиноят ўз вақтида аниқланиб, ёмон оқибатларнинг олди олингани ва судланувчиларнинг саломатлиги назарда тутилиб, шунингдек, республика қонунларида инсонпарварлик руҳининг устиворлиги туфайли уларга белгиланган жазолар уч йил шартли синов муддати билан алмаштирилди.

Бобур Шокиров белгиланган жазони амалда ўтаб қўйгани учун эҳтиёт чораси ўзгартирилиб, у суд залидан озодликка чиқарилди.

«Эрк» демократик партияси ва унинг аъзолари ўз низомига зид бўлган фаолият билан шуғулланиб, «Ўзбекистон Республикаси жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги қонун талабларини бузганликлари учун тегишли чора кўриш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазири ва Бош прокурорига топширилди.

Республика Бош прокурорига «Эрк» демократик партиясининг раиси Муҳаммад Солиҳ — Мадаминов Салайнинг жиноий жавобгарлиги масаласини яна бир бор кўриб чиқиш ҳамда унинг тергов ва суд олдида жавоб беришини таъминлаш юклатилди.

Ўз низомига зид фаолият билан шуғулланиб келган, ғайриконституциявий ҳаракатларни содир этган «Бирлик» халқ ҳаракати ва унинг аъзоларига «Ўзбекистон Республикаси жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги қонун асосида чора кўриш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазири ва республика Бош прокурорига топширилди.

Қуйида Тошкент шаҳар прокурори, адлия катта маслаҳатчиси Э. Жўраевнинг ушбу суд жараёнида сўзлаган нутқини қисқартирилган ҳолда эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Ҳурматли суд ҳайъати!

Аввало шуни таъкидлашим лозимки, суд кўраётган жиноят иши, бу — оддий жиноий иш эмас. Унинг хавфли хусусияти шундаки, суд курсисида ўтирган кимсалар ёш, мустақил давлатимизнинг асосий қонуни — муқаддас Конституциямизга қасд қилганлар.

Яқинда республикамизнинг мустақилликка эришганига икки йил тўлади. Аммо шу қисқа вақт ичида давлатимизга қарши турли хил найранг ва ғаламисликларнинг гувоҳи бўлдик. Юқори ҳокимият идоралари шаънига айтилган қуруқ тухматларни ҳам, асосий мақсади миллий низо қўзғаш, одамларнинг тинчлигини бузиш бўлган кимсаларнинг уринишларини ҳам кўрдик. Лекин ҳеч ким халқимизнинг республикамиз демократик ва иқтисодий тараққиёт сари тинч ва тўғри йўлдан кетаётганига бўлган ишончини сўндира олмади. Ҳеч ким бизнинг энг катта бойлигимиз — Конституциямизда эълон қилинганидек, инсоннинг ҳаёти, ҳуқуқлари, эркинлиги экани, шу билан бирга, қадр-қимматимизга тажовуз қилган ҳар қандай кимсага қонуний зарба берилиши муқаррар эканига шубҳа ҳам туғдира олмади.

Конституциямизнинг халқчиллиги ва одиллиги жаҳоннинг етук мутахассислари томонидан тан олинган. Ўзбек халқи муқобил сайлов асосида ҳалол ва кучли Конституциявий ҳокимият тузишга эришди.

Айни вақтда республика Конституцияси давлат ҳокимиятини ғайриқонуний тарзда қўлга олишга қаратилган ҳар қандай хатти-ҳаракатни тақиқлайди ва жиноят деб эълон қилади. Ахир, бундан бошқача ҳам бўлиши мумкинми!

Тараққий этган барча давлатларнинг Конституцияларида бундай хатти-ҳаракатлар алоҳида хавфли жиноятлар қаторига киритилган. Масалан, Россия Конституцияси охирги лойиҳасининг 5-моддасида: «Россия Федерациясида ҳеч ким ҳокимиятни ўзлаштира олмайди. Давлат ҳокимиятини зўрлик билан эгаллаш алоҳида оғир жиноятдир», дейилган.

Бундай қоида барча мамлакатлар Конституцияларида мавжуд. Чунки, инсоният тарихи давлат ҳокимиятини зўрлик билан эгаллаш тўғридан-тўғри қон тўкилишига, фуқаролар урушига сабаб бўлишини доимо уқтириб келган.

Суд курсисида ўтирган шахслар айнан шундай ёвуз мақсадларда давлат ҳокимиятини эгаллашга қасд қилганликда айбланмоқдалар.

Суд бир ой мобайнида ишни кўриш давомида бўлган турли хил қаршиликлар, ҳатто суд жараёнининг тўғри кетишига тўсқинлик қилган айрим судланувчилар ёки уларни гўё инсон ҳуқуқларини ҳимоя этувчи «қаҳрамонлар» қилиб кўрсатишга уринган айрим чет эл матбуоти ходимларининг ашаддий тазйиқларига қарамасдан, қонун бузилишига йўл қўймасдан, шу билан бирга, судланувчиларнинг ҳимоя ҳуқуқларини тўлиқ таъминлаган ҳолда, дастлабки тергов материалларини синчиклаб таҳлил қилди. Бу билан қонуннинг адолат тамойилига холисона амал қилинишини яна бир бор кўрсатди.

Буларнинг асосий якуни шуки, судланувчиларнинг айби юзасидан прокуратура томонидан дастлабки тергов давомида тўпланган далиллар суд муҳокамасида ўз тасдиғини топди.

Жиноят иши материалларига кўра қуйидаги факт ва ҳолатлар аниқланган.

Судланувчилар — «Бирлик» халқ ҳаракати фаоллари Худойбердиев Ҳазратқул, Маҳмудов Абдулазиз, Каримов Олимжон, «Эрк» демократик партиясининг аъзолари Орифов Отаназар, Умурзоқов Саловат ҳамда фуқаро Шокиров Бобур манманликка берилиб, ғаразгўйлик ва амалпарастлик ниятлари билан 1992 йил май, июнь, июль ойлари давомида ҳокимиятни эгаллаш мақсадида фитна уюштириб, ташкилий фаолият кўрсатиб, Конституцияга хилоф равишда давлатга қарши алоҳида оғир жиноятларни содир қилганлар.

Ана шу давр ичида «Эрк», «Бирлик», «Халқ дипломатия уюшмаси», ҳеч жойда рўйхатдан ўтмаган «Ўзбекистон озод деҳқонлар партияси» ва «Туркистон халқ ҳаракати» вакиллари иштирокида ғайриқонуний йўл билан қонун ишлаб чиқиш ваколатларига эга бўлган янги орган, яъни «Миллий мажлис» тузиш мақсадида Каримов Олимжон раислигида бир неча бор йиғилиш ўтказилган. Мазкур «Миллий мажлис»га оид бўлган ҳужжатларни тайёрлаш учун ташаббус гуруҳи тузилади. Унга судланувчилардан Шокиров раис, Худойбердиев, Умурзоқов ва Маҳмудов гуруҳ аъзолари қилиб киритилади. Уларга «Миллий мажлис» тузишга доир ҳужжатлар, жумладан, Ўзбекистон демократик кучларининг «Миллий мажлис» тузиш тўғрисидаги битими, «Миллий мажлис»нинг муваққат тузуги ва демократик йўналишдаги сиёсий партиялар, ҳаракатлар, бирлашмалар ва ташкилотлар вакиллари ташаббус гуруҳининг баёнотлари лойиҳаларини ишлаб чиқиб, мазкур мажлисга тақдим қилиш топширилади.

Кўриниб турибдики, гап фақат сиёсий кураш ва у ҳақдаги фикрлар тўғрисида эмас, балки жиддийроқ, амалга ошиши аниқ бўлган, жамият учун ўта хавфли жиноят ҳақида боряпти.

Юқорида эслатилган гуруҳ томонидан «Миллий мажлис»га оид ҳужжатлар тузилиб, бир неча бор йиғилишда муҳокама қилинади ва уларда кўрсатилган ғоялар мажлис қатнашчилари томонидан тўлиқ маъқулланади.

Лекин бу ҳужжат ҳали хомлиги ва пишиб етмагани учун, судланувчи Шокировнинг таклифига кўра, юқорида номлари саналган партия, ҳаракат, уюшма ва ташкилотларнинг раҳбарларига топширишга келишилади.

Шунга асосан 1992 йил 19 июнь куни судланувчилар — Каримов, Умурзоқов, Худойбердиев ва Шокиров «Эрк» демократик партиясининг раиси Муҳамад Солиҳ ҳузурига борадилар.

Судда тўлиқ тасдиқланганидек, Муҳаммад Солиҳ «Миллий мажлис»га оид бўлган ҳужжат — «Миллий мажлис тузуги» лойиҳаси билан танишиб, унга ўз қўли билан қўшимча ўзгартишлар киритиб, «Миллий мажлис» ғоясини маъқуллайди. Лекин лойиҳани қайта ишлаш зарурлигини айтади, унинг бир нусхасини «Эрк» партияси сиёсий ишлари бўйича котиби Орифов Отаназарга бериб, қайта ишлаб тайёрлашга топширади.

О. Орифов Муҳаммад Солиҳнинг топшириғи бўйича, «Миллий мажлис тузуги» лойиҳасини кўриб, фикр ва эътирозларини Муҳаммад Солиҳга айтади. Сўнг шу лойиҳа юзасидан уюштирилган йиғилишга қатнашиб, «Миллий мажлис тузуги» лойиҳасидаги ғояни маъқуллаб, шу билан бирга ҳали унинг хомлигини, пишитиш лозимлигини айтади.

Шундан сўнг О. Орифов, Ҳ. Худойбердиев бир неча кун давомида «Миллий мажлис»га оид ҳужжатлар: битим, тузук ва баёнотлар лойиҳасининг охирги вариантини ишлаб чиқиб, «Эрк» демократик партиясига тегишли компьютерда кўпайтириб, юқорида номи саналган партия, ҳаракат ва уюшма раҳбарларига тарқатган.

Кўриб турибсизки, бу ерда гап жуда аниқ уюшган ташкилий фаолият ҳақида боряпти.

Хўш, булар қандай ҳужжатлар эди?

Суд мажлисларида чуқур таҳлил қилинган бу ҳужжатларга судланувчиларнинг муносабати ҳам аниқланди.

Мана, улардан бири, яъни — «Халқ дипломатияси уюшмаси», «Бирлик» халқ ҳаракати, «Эрк» демократик партияси, «Ўзбекистон озод деҳқонлар партияси» ва «Туркистон халқ ҳаракати» томонидан тузилган Ўзбекистон демократик кучларининг «Миллий мажлис» тузиш тўғрисидаги битими. «Битим» атиги учта моддадан иборат бўлса-да, шунинг ўзи ҳам судланувчиларни ғайриконституцион йўл билан фитна уюштириб, ҳокимиятни қўлга олишда айблаш учун етарли асос бўлади.

Келинг, мазкур ҳужжатларни таҳлил қилайлик.

Битимнинг биринчи моддасида, тўғрироғи, фитна йўли билан уюштирилган жиноий ҳужжатда қуйидагилар ёзилган: «...Мустақил фаолият кўрсатувчи ва қонун-лойиҳа ишлаб чиқиш ваколатларига эга бўлган Миллий мажлис таъсис этиш».

Бунинг маъноси нима?

Агар биз тўғри ўқий билсак, унинг маъноси фақат битта, яъни ғайриқонуний йўл билан мустақил қонун-лойиҳа ишлаб чиқиш ваколатига эга бўлган янги парламент тузиш ва ҳокимиятни эгаллаш демакдир. Бундан бошқача талқин қилиш эса ҳақиқий ҳолатни сохталаштириш бўлади.

Балки биз адашаётгандирмиз, эҳтимол, инсон ҳуқуқларининг «ҳимоячи»лари, Конституция талабига кўра, мазкур ҳужжатни республика Олий Кенгашида кўриб чиқиш учун тақдим этмоқчи бўлгандирлар? Минг афсуски, битимнинг иккинчи моддасига мурожаат қилишимиз билан бу шубҳаларимиз ўз-ўзидан йўқолади. Чунки, унда қуйидагича кўрсатилган: «Миллий мажлис» қабул қилган қонун-лойиҳаларнинг кучга киритилиши билан боғлиқ бўлган қарорлар ижросини таъминлаш».

Келинг, ана шу иккинчи моддани яна бир марта ўқийлик. Балки биз ўз кўзимизга ишонмаслигимиз керакдир? «Қарорлар ижросини таъминлаш» деган сўзлар қандай маънони билдиради? Агар бу сўзларни шошилмасдан, чуқуррок таҳлил қилсак, унинг даҳшатли маънолари секин-аста онгимизга етиб боради. Бунинг маъноси шуки, бир тўда кимсанинг ўзини «Миллий мажлис» эълон қилиб, жинояткорона иродасини бутун мамлакатимиз ҳудудида сўзсиз бажарилишини таъминлашнинг барча чораларини кўриши демакдир.

У ҳолда Конституция асосида тузилган амалдаги ҳокимият органлари-чи? Бу органларнинг мавқеи қандай бўлади?

«Миллий мажлис» вакилларининг, биринчи навбатда «Эрк» ва «Бирлик» раҳбарларининг мантиғи бўйича бу конституциявий ҳокимият органлари йўқ қилиниши лозим эди. Лекин ҳар қандай давлатда ҳам конституциявий ҳокимиятнинг вазифаси Конституция ва фуқаролар ҳуқуқларини ҳимоя қилишдир. Бундай бурч Конституциямизга асосан мустақил Ўзбекистонимиз ҳокимият органларига ҳам юклатилган. Ва улар бу олий бурчларини бажариб келмоқдалар, бажарадилар ҳам.

Асосли равишда бошқа савол туғилади: «Миллий мажлис» қарорларини ким томонидан сўзсиз бажарилиши керак эди? Ахир, бу ғайриқонуний қарорни бирор бир куч ишлатмай бажартириш мумкин эмас-ку! Буни судланувчилар жуда яхши билишарди. Чунки уларнинг орасида ҳатто профессорлар ҳам бор.

Аммо судланувчилар бу кучларни биздан яширмоқдалар. Балки улар Намангандаги барбод бўлган «Ислом лашкарлари» деб аталмиш кучлардир? Ёки Тожикистон пойтахтидаги «Шаҳидон» майдонида «фаолият кўрсатган» кимсалардир? Ёки Фарғонада қирғин уюштирган мафиячи ва гиёҳвандлардир? Бу бизга ҳозирча номаълум.

Аммо шу нарса равшанки, бу кучларга суянмасдан судланувчилар ва уларнинг орқасида турганлар жинояткорона мақсадларига эришишлари мумкин эмаслигини яхши тушунишган. Агар уларнинг қора ниятлари амалга ошганида, нима бўлар эди? Тожикистон ва Озарбойжондаги қонли қирғинлар бизда ҳам такрорланмасмиди?

Судланувчиларнинг жинояткорона режалари бўйича, мазкур битим юқорида номи келтирилган партиялар ва жамоат уюшмаларининг раҳбарлари томонидан имзоланган вақтдан бошлаб ижро этилиши лозим эди. Бу ҳолат жиноят иши материалларида ўз исботини топган.

«Эрк» ва «Бирлик» раҳбарларининг бу ҳужжатларни имзолаши шубҳасиз эди. Чунки бу ҳужжатлар матни улар билан тўлиқ келишилган эди. Чунончи, Муҳаммад Солиҳ билан. У давлат ҳокимиятини тортиб олишга қаратилган ҳаракатлар реал эканини билган ва ўз жойини ҳокимият тепасидаги давлат мансабларида кўрган. Шунинг учун ҳам у 19 июнда бўлган ташаббус гуруҳи билан учрашувдан 13 кун ўтгач, яъни 2 июль куни Олий Кенгаш сессиясида намойишкорона тарзда депутатлик ваколатидан воз кечиб, мафкуравий курашчи ролини ўйнамоқчи бўлди. Ҳозир эса унинг ҳақиқий қиёфасини кўриб турибмиз.

У халқимиз мустақиллиги ва эркинлигига ҳамда тинчлигига қасддан зарба бермоқчи эди. Бугунги кунда у одил суддан қўрқиб қочди. Лекин халқимиз қарғишидан қочиб қутулолмайди.

Аммо, юқорида келтирилган ва тасдиқланган фактларга қарамасдан, судланувчилар ўзларича бу ҳолатларни демократик ғоя ва сиёсий фикр билдириш деб бизларни ишонтиришга уринмоқдалар. Уларнинг фикрича, бу каби ҳаракатлар учун ривожланган мамлакатларда жиноий жавобгарликка тортилмас эмиш. Лекин бизни бу каби сафсаталар билан алдай олмайдилар. Ахир, бир неча йил жаҳоннинг энг ривожланган мамлакатларида яшаб келган Бобур Шокиров Конституцияга қарши равишда иккинчи парламент тузишга кимдир йўл қўяди, деб айта оладими? Ёки бу каби ҳаракатлар у ерда жиноят эмас, деб айтиши мумкинми? Шундай экан, нима учун у ўзининг она ватанида бошқача бўлиши керак деб ҳисоблайди? Олдинроқ бошқа мамлакатлар Конституцияларидан баъзи бир моддаларни келтирган эдим. Бу ҳақда тушунчалар аниқ ва етарли бўлса керак.

Энди иккинчи ҳужжат — «Миллий мажлис» тузугидаги баъзи бир ҳолатларга тўхталайлик. Мазкур ҳужжат асосан ҳаммага маълум, бошқа манбалардан кўчириб олинган умумий гаплардан иборат бўлиб, унда бирор бир янгилик йўқ.

Лекин сизнинг диққатингизни баъзи моддаларга қаратишни лозим топардим. Мана, мисол учун, 2-моддада айтилади: «Миллий мажлис» сиёсий партиялар ва жамоат ташкилотлари вакилларидан тузилади».

Қандай йўл билан тузилар экан?

Бу йўл, мазкур тузукка қараганда, қуйидагича: «Эрк», «Бирлик» ва бошқа партиялар ҳамда ташкилотлар раҳбарий органларининг мажлисларида икки-учтадан депутат сайланади ва «Миллий мажлис»га чақирилади. Кўриб турибсизки, ҳаммаси аниқ ва равшан!

Ахир, бу ташкилотлар республика умумий аҳолиси бир фоизининг ҳам манфаатини ифодаламайди-ку! Бу одамлар шундай ҳолатда ҳам ўзларини «демократ» деб кўкрагига уришларига нима дейиш мумкин! Аслида, гап диктатура ҳақида кетяпти-ку!

Энди бир неча сўз «Бирлик», «Эрк» ва бошқа ташкилотларнинг «Баёнот» деб аталган ҳужжати ҳақида.

Бу ҳужжатнинг аниқ мазмуни нима, у кимга қаратилган? Қисқача қилиб айтганда, унда гўё республикада драматик вазият вужудга келгани, қора сиёҳлар билан ёзилган ва биз учун КПСС тарихи дарсликларидан таниш синфий кураш кучайгани каби тезислар келтирилган ҳамда бу вазиятдан чиқиб кетиш учун «Миллий мажлис» таъсис этилмоқда, дейилган.

Матннинг маъносидан ҳам кўриниб турибдики, бу баёнот «Миллий мажлис» иши бошланганидан кейин халққа эълон қилиниши кўзда тутилган. Бу ҳам бизга жуда таниш. Шундай эмасми?

Юридик жиҳатдан бу баёнот фақат биргина маънода аҳамиятга эга бўлиб, у ҳам бўлса, ғайриконституциявий равишда давлат ҳокимиятини эгаллашга уринишнинг бир далилидир.

Қўшимча далил келтириб, судланувчиларнинг айбини тасдиқловчи фактлар таҳлилига тўхталишнинг ҳожати йўқ. Дастлабки тергов, энди эса суд тергови жиноят-процессуал қонуни талабларига тўлиқ риоя қилган ҳолда ўтказилди. Тергов бошланишидан тортиб, суд мажлиси давомида судланувчиларнинг ҳимоя ҳуқуқи тўла таъминланди.

Келтирилган жиноят иши фабуласини судланувчиларнинг ўзлари ҳам тасдиқлашди. Тўғри, улар бу фактларни ўз фойдаларини кўзлаган ҳолда, бошқача тарзда тушунтиришга ҳаракат қилишди. Яъни улар гўё гуманистик ғоялар ва сиёсий қарашларни тарғиб этган шахслар сифатида кўрсатмоқчи бўлишди ўзларини. Ва бу ғоялар учун ҳеч қандай жиноий жавобгарлик бўлиши мумкин эмас деб, инсон ҳуқуқлари декларациясини бу ерда бир неча бор эслаб ўтишди.

Шу сабабли қуйидагиларни таъкидлашни лозим топардим.

Тўғри, ғоялар ва сиёсий қарашлар учун бизнинг давлатимизда, барча ривожланган давлатлардагидек, жиноий жавобгарлик белгиланмаган.

Тўғри, бизнинг давлатимиз инсон ҳуқуқлари декларациясини тан олган, унинг талабларини бажариб келмоқда ва келажакда ҳам бажариши муқаррар.

Аммо судланувчиларга ғоялар ва дунёқараш учун эмас, балки аниқ ғайриконституциявий равишда ҳокимиятни эгаллаш мақсадида ташкилий фаолият кўрсатиб, оғир жиноят содир қилганликлари учун Ўзбекистон Республикаси жиноят кодексининг 62-моддаси билан айб қўйилмоқда.

Юқорида баён этилганларга асосан, Худойбердиев Ҳазратқул, Орифов Отаназар, Каримов Олимжон, Умурзоқов Саловат, Маҳмудов Абдулазиз, Шокиров Бобурни Ўзбекистон Республикаси жиноят кодексининг 62-моддасида кўрсатилган жиноятларни содир қилганликда айбдор деб топишни ва уларга жиноят кодексининг 55-1-моддаси бўйича жазо тайинлашни сўрайман.

## АВТОЗАВОД ҚУРИЛИШИ ЖАДАЛЛАШДИ

Буюртмачи — Ўзбекистон — Жанубий Корея «Ўздеуавто» қўшма корхонаси билан бош пудратчи — «Узсаноатхўжаликқурилиш» концернининг 162-тресcти Андижон вилоятининг Асака шаҳрида қурилаётган автомобиль заводини ишга туширишни анча тезлаштириш ҳақида келишиб олишди.

Бу корхона трактор прицеплари заводи негизида барпо этилмоқда. Бу ерда эски ускуналарни олиб ташлаш, цехларни таъмирлаш, уларни янги техника билан жиҳозлаш лозим бўлади. Шунингдек, қўшимча равишда пресслаш, асбобсозлик, бўяш цехлари, темир йўл шохобчаси ва синов майдони, омборлар қуриш режалаштирилган.

Корхона қурилишига республикадаги бошқа қурилиш ташкилотлари ҳам ёрдам бермоқда.

Республикамиз мустақиллигининг натижаси ўлароқ, Ўзбекистон билан хорижий мамлакатлар ўртасидаги маданий, сиёсий ва иқтисодий алоқалар занжири кундан кун мустаҳкамланмоқда. Уқиб-ўрганиш, тажриба алмашиш ўз-ўзидан маълумки, ривожланишга олиб келади. Давлатимиз иқтисодиётининг тезроқ оёққа туриб олишида хорижий мамлакатлар билан ҳамкорликда тузилган қўшма корхоналарнинг фойдаси катта бўлаётир.

Бундан икки йил муқаддам Наманган шаҳрида ҳам Ўзбекистон — Канада давлатларнинг «Мистер Гудбай» қўшма корхонаси ишга тушганди. Ҳозирда ушбу корхона ойига 60 минг дона харидоргир кўйлаклар тайёрлаб, республикамиз аҳолисининг бу маҳсулотга нисбатан бўлган талабини бирмунча қондириб келмоқда.

СУРАТДА: Илғор тикувчи Роҳила Раҳимова ва унинг шогирди Феруза Садриддиноваларни иш устида кўриб турибсиз.

Аъзимжон МИРЗАЖОН олган сурат.

# ЁШЛАР ЖАМОАЛАРИ ЎРТАСИДА ЎТКАЗИЛАЁТГАН МЕҲНАТ МУСОБАҚАСИ ШАРТЛАРИ

**Ёшлар жамоалари ўртасида ўтказилаётган меҳнат мусобақаси Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси, Узбекистон Қишлоқ хўжалик вазирлиги, Ўзбекистон агросаноат комплекси ходимларининг касаба уюшмаси марказий қўмитаси, Ўзбекистон мева-сабзавот ва узумчилик давлат кооператив концерни томонидан ташкил этилади.**

### 1. МЕҲНАТ МУСОБАҚАСИНИНГ МАҚСАДИ

Республика халқ хўжалигининг турли соҳаларида самарали фаолият кўрсатаётган ёшларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, ҳалол тадбиркорлик фазилатларини шакллантириш, илғор тажрибаларни кенг оммага ёйиш, уларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш давлатимизнинг иқтисодий салоҳиятини мустаҳкамлаш учун ёшлар ҳаракатларини бошқариш ҳамда ёшларни ҳар бир соҳанинг иқтисодий ривожланишига қўшадиган ҳиссасини кўпайтириш, йигит-қизларда меҳнатга ижодий муносабатда бўлишини шакллантиришдан иборатдир.

Мусобақа жараёнида унумли ва сифатли ишлаш, фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш, жамоат ишларида фаол қатнашиш талаб қилинади.

### 2. МЕҲНАТ МУСОБАҚАСИГА РАҲБАРЛИК ВА УНИ ЯКУНЛАШ ТАРТИБИ

Халқ хўжалигидаги ёшлар жамоалари ўртасида ўтказилаётган меҳнат мусобақасининг боришини назорат қилиш ва якунлаш, якуний маълумотларни Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси бюросига киритиш Марказий Қўмитанинг ёшларнинг ижтимоий-иқтисодий муаммолари бўлимига юклатилади.

Ёшлар жамоаларининг меҳнат мусобақасига раҳбарлик қилиш Марказий Қўмита ташкилотларига юклатилади. Мусобақанинг якуний натижаларини тасдиқлаш Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси томонидан ҳамда унинг тавсиясига биноан республика Қишлоқ хўжалик вазирлиги, «Ўзбексабзавотвино» ишлаб чиқариш концерни ва республика агросаноат мажмуи ходимларининг Марказий Қўмитаси томонидан амалга оширилади.

Меҳнат мусобақасининг якунига кўра режаларини бажаришда барча иқтисодий кўрсаткичлари юқори натижаларга эришган ёшлар жамоалари ғолиб деб саналади. Шунингдек, мусобақа пешқадамларини аниқлаш уларнинг иш вазифаларидан ташқари жамоада ижтимоий турмуш ва меҳнатни ташкил этишдаги фаолиятлари ҳам ҳисобга олинади.

**Бунда қуйидагилар кўзда тутилади:**

Ойлик ва йилнинг чорак режаларини шараф билан уддалаган, меҳнат унумдорлигини оширган ва иш сифатини яхшилаган, фан-техниканинг замонавий ютуқларидан фойдаланиб, меҳнатга ижодий ёндашган, меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг илғор усулларини ишлаб чиқаришда қўллай олган, иқтисод ва тежамкорлик учун курашган, техника хавфсизлигига риоя қилган ва ёшларнинг касб савиясини оширишда алоҳида ибрат кўрсатган, йигит-қизларнинг унумли меҳнат қилиши учун намунали маиший ва дам олиш шароитини яратиб берган, жамоадаги ёшлар ҳамда касаба уюшмаси ташкилотларининг фаолиятини такомиллаштирган, ижодкорлик ва ихтирочилик ҳаракатини оммалаштирган жамоалар ғолибликни қўлга киритадилар.

Пахтачилик, маккажўхоричилик, боғдорчилик, узумчилик ва чорвачилик соҳаларида ташкил этилган ёшлар бригадалари ўртасидаги меҳнат мусобақаси ҳар йилнинг охирида якунланади.

Жамоада, давлат хўжаликлари раҳбарияти бошланғич Ёшлар Иттифоқи Қўмитаси касаба уюшмаси қўмитаси билан ҳамкорликда меҳнат мусобақасида иштирок этаётган ёшлар жамоаларининг йил якунидаги натижалари ҳақидаги маълумотни ўз вақтида вилоят ва республика миқёсидаги раҳбар органларга етказишлари керак.

Ёшлар меҳнат мусобақасининг етакчи ташкилотлари ўзаро ҳамкорликда якуний натижаларни кўриб чиқиб, соҳалар бўйича алоҳида ғолибларни аниқлайдилар ва тегишли мукофотга тақдим этадилар.

### МЕҲНАТ МУСОБАҚАСИ ҒОЛИБЛАРИНИ ТАҚДИРЛАШ

**1. Пахтачилик соҳаси** бўйича мусобақалар йил охирида якунланади ва улар қуйидагича тақдирланадилар:

**I-ЎРИН** учун раҳбар ташкилотларнинг фахрий ёрлиғи ва энг кам ойлик маошнинг ўн баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига уч дона бепул йўлланма;

**II-ЎРИН** учун раҳбарлар ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари ва энг кам ойлик маошнинг етти баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига икки дона йўлланма;

**III-ЎРИН** учун раҳбар ташкилотларнинг фахрий ёрлиқлари ва энг кам ойлик маошнинг беш баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсида дам олиш санаторияларидан бирига бир дона йўлланма билан тақдирланадилар.

**2. Маккажўхоричилик соҳаси бўйича йил якунига қараб:**

**I-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиғи ва энг кам ойлик маошининг ўн баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига уч дона бепул йўлланма;

**II-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари ва энг кам ойлик маошининг етти баравар миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсида дам олиш санаторияларидан бирига икки дона йўлланма;

**III-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари ва энг кам ойлик маошнинг беш баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига бир дона йўлланма билан мукофотланадилар.

**3. Чорвачилик соҳаси бўйича йил якунига қараб:**

**I-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиғи ва энг кам ойлик маошнинг ўн баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига уч дона бепул йўлланма;

**II-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари ва энг кам ойлик маошнинг етти баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига 2-дона йўлланма;

**III-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари ва энг кам ойлик маошнинг беш баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига бир дона йўяланма билан мукофотланадилар.

**4. Боғдорчилик соҳаси бўйича йил якунига қараб:**

**I-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиғи ва энг кам ойлик маошнинг ўн баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига уч дона бепул йўлланма;

**II-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари ва энг кам ойлик маошнинг етти баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига икки дона йўлланма;

**III-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари ва энг кам ойлик маошнинг беш баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига бир дона йўлланма билан мукофотланадилар.

**5. Узумчилик соҳаси бўйича йил якунига қараб:**

**I-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиғи ва энг кам ойлик маошнинг ўн баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига уч дона бепул йўлланма;

**II-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари ва энг кам ойлик маошининг етти баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига икки дона йўлланма;

**III-ЎРИН УЧУН** раҳбар ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари ва энг кам ойлик маошининг беш баробари миқдорида пул мукофоти ҳамда республика миқёсидаги дам олиш санаторияларидан бирига бир дона йўлланма билан мукофотланадилар.

**ЭСЛАТМА: Ёшлар жамоаларидаги аъзоларнинг 30 ёшгача бўлганлари 60 фоиздан кам бўлмаслиги, бошланғич Ёшлар Иттифоқи ва бошланғич касаба уюшмаси қўмиталарининг фаолиятлари намунали йўлга қўйилган бўлиши зарур.**

**Ёшлар жамоаларини тузиш учун ёшлар коллективлари аъзоларининг рўйхати, жамоа қарори, бошланғич ёшлар ташкилоти қарори, жамоа ёки давлат хўжалиги бошқаруви қарори (раҳбарларининг буйруғи) ҳамда район Ёшлар Иттифоқи ташкилотларнинг котиблар кенгашида тасдиқланиб, сўнгра вилоят ва республика раҳбар ташкилотларига юборишлари керак.**

Газета саҳифаланаётганда:

## Беморлар Марияни қутқаришди

Россиянинг Останкино телекомпанияси томонидан намойиш этилаётган «Оддий Мария» телесериали миллионлаб ўзбекистонлик томошабинларни «сеҳрлаб» қўйганлиги ҳеч кимга сир эмас, албатта.

Муқаддам телеэкранларни қарийб бир йил банд этган «Бойлар ҳам йиғлайди» фильми ҳам кино мухлисларида катта қизиқиш уйғотган эди. Ўша машҳур фильм намойиш этилган кунларда томошабинлар орасида кўп ва хўп ҳангомалар бўлиб ўтган, Россиянинг баъзи туманларида эса, аҳоли умуман ишга чиқмай қўйган эди. Таъбир жоиз бўлса, «Оддий Мария» ҳам Марианнанинг кетидан қувиб боряпти. Қуйидаги ҳангома фикримизни тасдиқласа керак.

Риштон тумани марказий касалхонасининг аёллар бўлимида кейинги пайтларда «қайсар» беморлар кўпайиб кетди. Улар тиббий-муолажага қатнашишдан, шифокорларнинг кундалик кўригида бўлишдан ошкора бош тортишмоқда. Бунинг асосий сабаби эса... Мария экан.

Шифокорлар хонасига ўрнатилган телевизор ва намойиш этилаётган фильмдан ғазабланган врач Қ. Рустамов ўз хизмат хонасини қулфлаб қўйишга мажбур бўлди. Бироқ бу билан ҳам аҳвол ўзгармади. Мариянинг мухлислари шифокор хонаси эшигини тагтуги билан суғириб ташлашди.

Бемор аёлларда шунчалик куч-қувват ва исён қаёқдан пайдо бўлди экан, деб, шифокорлар ҳам, эшитганлар ҳам ҳайрон.

(Ўз мухбиримиз).

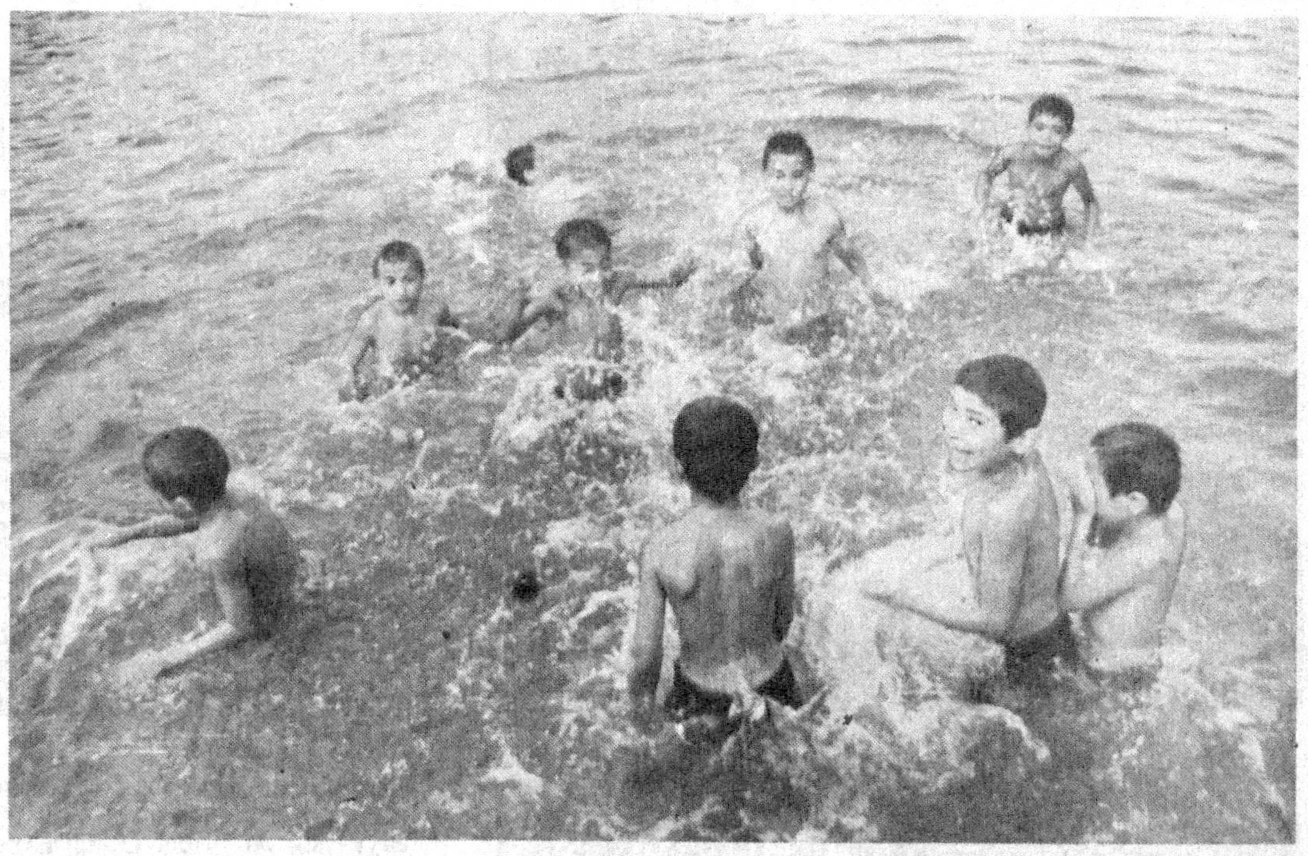

Нима бўлгандаям ёз яхши-да. Айниқса, болакайларга. Очиқ ҳавода, соя-салқинда, зилол сув бағри-ю қуёш нури остида тобланиш уларнинг жону-дили. Суратларда кўриб турганингиз шодон қийқириқлару, берилиб тарбиячи айтаётган эртагини тинглашнинг гашти ва сурури фақат болакайларгагина аён.

«Орзу» болалар боғчаси Фарғона вилояти Учкўприк туманида жойлашган. У ерда меҳнаткашларнинг 280 нафар фарзандлари тарбияланишади. Барча шароит ва имкониятлар яратилган бу масканда малакали тарбиячилар доим болакайлар атрофида парвона.

СУРАТЛАРДА: катта гуруҳ тарбиячиси Гулнора Исмоилова ҳечам болаларни зериктирмайди; бундай яйраб чўмилишни каттароқ ёшдагилар фақат орзу қиладилар.

У. ҚЎШВОҚОВ ва М. АМИН олган суратлар.

Долзарб мавзу

## ОСИЁЛИК АНОЙИЛАР

Тоталитар социалистик тузум даврида ман қилишлар, чеклашлар ниҳоятда сероб эди: чекма, ичма, ёмон йўлга юрма, йўл қоидасини бузма, автобусда ўзингдан каттага жой бер, хуллас, туришимиздан ётишимизгача режимга солинган, юришимиздан кийинишимизгача қоидалик. Ҳаммаси жамланиб, коммунизм қурувчисининг аҳлоқ кодекси сифатида ҳар бир қадамимиз қатъий назорат остига олинган эди. Қайта қуриш йилларида бу чеклашларнинг ўзи чеклаб ташланди. Мустақил бўлиб олгач, шўро сарқитларидан бира тўласига қутилиб қўя қолдик. Энди автобусга чиқсанг ўғлинг тенги зумраша сенга бир ўқрайиб қарайди-ю ўриндиққа ястаниброқ ўтириб, баҳузур кўчани томоша қила бошлайди. Ҳеч ким ҳеч нарса демайди. Нима ҳам дердик, бозор замони учирмаларида. Биттаси ўзимнинг ўғлим. Бешинчи ё олтинчи синфда ўқиётган кезлари эди. Синфда биринчи бўлиб пионер галстуги тақишни бас қилди. Қувондим. Шу масалада мени мактабга чақиртирган ўқитувчини қотиб қолганликда айбладим, эскирган ғоялардан тезроқ қутилишга чорладим. Келгуси йили ўғлим бошқа талабни кўндаланг қўйди: мактаб формаси киймайман. Нимага? десам «телевизор кўрасизми, газета ўқийсизми» дегандай ёв қараш қилади. Москва телевидениесида мактаб формаси жуда ноқулай, эскирди, қабилида бир кўрсатув бўлган эди. Лекин унинг бизга нима алоқаси бор?

— Жуда алоқаси борда. Инкубатор жўжаларидай мактабда бир хил кийинамиз, бир хил ўйлаймиз, бир қолипда фикрлаймиз. Жамият шунинг учун қотиб қолган... Шу бир хилликни тузатмоқ керак, дада!

Тузатдик. Эр-хотин тежабтергаб ўғлимизга «Адидас» олиб бердик. Бул кийимга узун соч ярашар экан, индамадик.

Чеклашларнинг чоки бошқа соҳада ҳам бир-бир сўкила бошлади.

Ишхонамизда чекувчилар хона тугул, фоеда ҳам ҳумор ёзишга журъат қила олмас эдилар. Биринчи бўлиб бу тартибни ҳамхонам шундоққина қўшни столда ўтирувчи Собир ака бузди-лар. Аввал илтимос оҳангида юз берди бу воқеа. Индамадик. Кейин илтимослар, илтимос қилувчилар кўпайди. Индай олмадик. Хонада чекиш одат тусини ола бошлагач, бир куни портлаб кетиб, ўт ўчирувчилар вакилини чақирдим. Шул вакил Собир акамизга хонада чеккани учун икки марта жарима солиб, йигирма беш сўмдан элликни қуртдек санаб олганини ўзим кўрганман. Бу гал унингда овози суст эшитилди. Икки-уч қайта қўнғироқ қилганимдан кейин келиб, бир-бирларинг билан келишиб ишланглар, деб насиҳат қилишдан нарига ўтмади. Вакилнинг қораси шу-шу ўчди-кетди, худди штат-питати билан қисқаришга тушгандай. Хоналарнинг эса «курилка»дан фарқи қолмади.

Кечқурун хотин остонадаёқ эгнимдаги кийим-бошни юлқилаб олиб, қоқиб, тозалаб, айвонга осгандан кейин уйга кираман. Минг совунлаб ювинсангизда сиздан тамаки ҳиди анқийверади. Кичкина ўғлим «ачом-ачом» қилишдан олдин «сигарет чекмадингизми» деб ҳидлаб шубҳа қўзғайди. Хотин ҳайрон: папирос ҳидига тоқат қилолмаслигимни билади, лекин чеккандан бешбаттарман. Бошим ғовлаган. Салга асабим қақшайди. Дўстим доктор Пўлатов бу касалликни «сигаретонамея» деб атади. Олди олинмаса, касаллик хуружи кучайиб кетар экан. Масалан, шу касаллик эпедемияга айланган йили Тошкентдаги собиқ халқ хўжалиги институтининг биноси бир кечада ёниб кул бўлган. Ректори чекмайди, домлалари иқтисодчилар, албатта чекишмайди. Аммо бошқа кашандалар, қайта қуриш даврининг чекувчи талабалари уларни заҳарлашган. Оқибати эса фожеа билан якунланди. Муаллимлар тайёрлайдиган институтнинг 1966 йилги ер қимирлаганда ҳам қилт этмаган биноси кейинги икки йилда икки марта ёниб кетди. Текшириб кўрилса, масъул ўртоқларнинг бари шу касаллик билан оғриган экан.

1991 йил августида «сигаретонамея» аср фожеасига айланишига озгина қолди. Нимага ишора қилаётганимни сезиб тургандирсиз. Ҳа, ҳа... Дастлаб Кемероволик шахтёрлар иш ташлашди. Уларни Кузбасс кончилари қўллаб-қувватлашди. Аэропорт диспетчерлари стачка қилишди. Бунинг устига ҳар бир республика ўз ҳолича мустақил бўлмоқни орзулаб қолди. Мамлакатни бундай бошбошдоқликдан ва парокандаликдан сақлаб қолиш учун Кремль мутасаддилари кечаю кундуз роса бош қотиришди. Ўша кунларда Косигин риҳлатга юз тутгандан кейин ҳам бирон кимса бузишга журъат қилолмаган қоидага биринчи марта амал қилинмади: Кремль кабинетларида, саройларида, минбарларида бемалол сигарета тутатилаверди. Ҳеч ким бунга аҳамият бермади. Чекадиган ҳам, чекмайдиган ҳам, соғ ҳам, бемор ҳам ёппасига «сигаретонамея» билан оғриб, натижада «путча», яъни давлат тўнтаришига ўхшаш воқеа юз берди.

Кейинчалик махсус хизмат мутахассислари СССРнинг парчаланиши сабабларини ўрганиб чиқсалар, қаранг, ҳаммаси яна оддий сигаретадан бошланганлиги маълум бўлган. Коммунистлар Совет Иттифоқидаги тамаки фабрикаларини қайта қуришга киришилган ва сигарета энг тақчил бўлган ўша 1991 йил нафақат империя парчаланган, балки СССР тарихида папирос энг кўп чекилган йил сифатида ҳам кашандаларнинг эсидан ҳеч қачон чиқмаяжакдир.

«Сигаретонамея»нинг собиқ СССР ҳудудидаги давлатларда кенг тарқалишида Америка жосуслик хизматининг қўли бор деган гапларнинг қанчалик рост-ёлғонлиги ҳақида бир нарса деёлмайман. Лекин биз қайта қуришга киришганимизда Америка чекишга қарши кампанияни авж олдириб юборганини аниқ биламан. Уларнинг далилларини қаранг: ҳар йили уч минг чекмайдиган киши тамаки тутунидан ўпка раки билан касалланиб ўлар экан. Тамаки тутуни йилига 300 мингтагача гўдакни заҳарлайди эмиш. Шунинг учун Оқ уй давлатга қарашли биноларда чекишни ман қилиш ҳақида фармойиш бермоқда. Американинг бутун ташвиқот машинаси чекишга қарши ғазовот эълон қилган. Самараси ҳам дарҳол кўрина қолади: АҚШдаги тамаки маҳсулотлари савдоси билан шуғулланувчи компаниялар кунига беш минг нафар кашандадан ажралиб қолмоқда.

Мана шу кейинги хабар бутун тоат-ибодатни бир пул қилади. Очиқроқ айтганда чекишга қарши чеклашлар табиий равишда папирос бозорини қизитади. Ўзимиздан мисолда, Лигачев бобо ичимликбозликка қарши қарор чиқартирганидан кейин ароқхўрлар қанчага кўпайди?! Одам деганн Америкада ҳам, Францияда ҳам, ҳатто Осиёда ҳам ОДАМ—хом сут эмган банда Қилма деган ишни қилади «ичма», десанг кўпроқ ичади. «Чекма» десанг паравоз бўлиб кетади. «Табани корпорейшн» фирмасидаги жанобларнинг билгани билган. «Чек», демоқда. Қанча керак? Американикидан. Энг зўридан. Аммо газеталаримизга ҳам қойилман. Лабига сигарета қистирган жанобнинг расмини отнинг калласидай қилиб беришади. Ваҳимали ўқрайиш зуҳр этилган бул тасвирни кўрганимда қора пашша чизилган «Мухомор»-«Заҳар!» ёзувли дори қоғоз эсимга тушиб, этим бир жунжикади. Мени қўяверинг, ҳалиги ҳамхонам Собир ака шу реклама-суратларни кўргандан кейин чекишни бутунлай ташлаб юборди.

Агар соғлиқни сақлаш вазирлиги мутахассислари хомаки ҳисоб-китоб қилиб кўрсалар Америкада эмас, бизда сигаретафурушлар кунига беш мингта кашандадан ажралиб қолаётган бўлиб чиқади. Табани Америкада бозори касод бўлган сигареталарни Ўзбекистонда пуллаяпти, деган гаплар ғирт уйдирма. Шунақа, оғайнилар, газеталаримиз сигарета рекламасига шу таҳлит зўр берсалар, «Табани корпорейшн» корчалонлари омон бўлсалар, яқин йилларда бутун Ўзбекистон чекишни ташлаб юборади. Айтинг, айтинг, ишқилиб соғлиқни сақлаш вазирлигидаги жаноблар чекишга қарши кампанияни бошлаб ишнинг белига тепмасинларда. Ахир бу. ёқда «сигаретонамея» касаллигини океан ортига кўчириш нақд бўлиб турипти. Шу билан омон бўлсак, дунёда яна бир бўйни йўғон давлатни эгиб оламиз.

Бизни «Осиёлик анойилар» деб юрганлар билан ўшанда гаплашамиз. Ҳозирча... чекишдан олинг!

Абдуҳолиқ АБДУРАЗЗОҚОВ.

## ТУРЛИ ЗАРУР МОЛЛАР

Тошкент «Миконд» заводида ойна ва сополдан фойдаланиб, биллур қандиллар, ёритгичлар ишлаб чиқарила бошланди. Нисбатан арзон ашёлардан фойдаланиш маҳсулотнинг таннархини анча камайтириб, чакана нархларга таъсир кўрсатди. Маҳсулотларнинг янги турларига талаб катта — корхонанинг фирма магазинида харидорларнинг кети узилмайди.

Бугунги кунда «Микон»да хонадонлар учун ўнлаб хилдаги ёритгич асбоблари, халқ истеъмоли учун бошқа кўп буюмлар чиқарилмоқда. Ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмида уларнинг улуши ортиб бормоқда. Асосий, юқори технологияни талаб этувчи ва қиммат маҳсулотга эҳтиёж камайиб бораётган шароитда ишчи ўринларини сақлаб қолиш, бозорни зарур моллар билан тўлдириш учун корхона ана шундай йўл тутди. Мустақиллик куни арафасида завод ўз маҳсулотларини сотиш учун кўргазмали савдо ташкил этади.

(ЎзА мухбири).

## МУСТАҚИЛЛИККА БАҒИШЛАНАДИ

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги муносабати билан Тошкент вилоятида бир қанча маданий тадбирлар амалга оширилмоқда. Аввал бошдан мўлжалланганидек ушбу тантаналар уч босқичда ўтказилади. Биринчи босқичдаги байрам тадбирлари, сайллар маҳаллаларда, қишлоқларда ҳамда туман марказларида бўлиб ўтмоқда. Байрамнинг иккинчи босқичида эса байрам тадбирлари вилоятнинг туман ва шаҳарлари ўртасида ўтказилади.

Вилоятнинг маданият ва истироҳат боғларида, клубларда ўтказилаётган тадбирларнинг кўпгина қисми дам олиш кунларига мўлжалланган. Унда бадиий ҳаваскорларнинг чиқишлари, миллий халқ ўйинлари, полвонларнинг курашлари ва спортнинг бошқа турлари бўйича мусобақалар ўтказилади. Ўзбекистоннинг мустақиллигига бағишланган кинофильмлар намойиш этиш ҳам кўзда тутилган.

Ғ. ТЎЛАГАНОВ.

## РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

### СУВ ОСТИДА ОВ

● ЧЕЛЯБИНСК-65 деган жойда сув остида балиқ тутиш бўйича Урал кубоги учун анъанавий мусобақа бўлиб ўтди. Унда Новогорний шаҳарчасида яшовчи Николай Писменник ғолиб бўлди. У белгиланган қисқа муддат ичида сув остида сузиб, 25 кило балиқ тутишга эришди.

Қизиғи шундаки, у ҳатто 5 килоли катта чўртан ҳам тутишга мушарраф бўлди. Николай ғолиблиги учун берилган совриндан ташқари чўртан учун ҳам алоҳида махсус савринга эга бўлди, деб хабар беради Оврупо—Осиё янгиликлари агентлиги.

### КЎЗИ ОЖИЗ — ОКЕАНДА

● АМРИҚОЛИК собиқ денгизчи кўзи ожиз Хэнк Деккер Атлантика океанининг у қирғоғидан бу қирғоғига қайиқда сузиб ўтиш учун йўлга тушган эди. Аммо уч кун ўтгач, унинг ўн метрли «Эн-Эф-Би» қайиғига ўрнатилган электрон қурилма ҳалокат юз беришидан огоҳ этиб, сигнал берди. АҚШ ҳарбий денгизчилари 58 ёшли бу кўр денгизчини қирғоқдан 160 километр узоқликда қутқариб қолишди.

Маълум бўлишича, кемада электрон қурилма ўрнатилаётган пайтда электрчи айби билан кема тешилиб қолган ва ўша тешикдан сув кираётган, кема эса оғирлашиб бораётган экан.

«Бироқ бу қайтиш вазият тақозосига кўра бўлди, ҳали яна Атлантика бўйлаб худди шу кемада йўлга чиқаман», дейди Хэнк Деккер.

### ЧЕЧЕНЛАРДА ЎҒИЛ ТУҒИЛСИН ЭКАН

● РУСЛАН Сукиевнинг миллати чечен. Перм вилоятидаги «Қурилиш—89» кичик корхонасининг директори бўлиб ишлайди. Яқинда унинг хотини туман туғруқхонасида ўғил туғди. Бундан қувониб кетган директор туғруқхона ҳисобига 500 минг сўм пул ўтказди. Натижада биргина чечен ўғли сабаб туғруқхона тиббий жиҳозларини янгилаб олди.

### ИТ МИЁВЛАСА-Я!!

● КОЗЬМОДЕМЬЯНСКЛИК (Марий Эл Республикаси) Бельяковлар оиласида икки ойдирки, ғаройиб воқеа такрорланмоқда. 10 ёшли Маша бир куни кўчадан янги туғилган итваччани уйига кўтариб келди ва эмизикли мушугининг болаларига қўшиб қўйди. Она мушук буни сезди, аммо «сир бой бермади», уни ҳам ўз болалари қаторида эмизаверди. Мана ҳозир итвачча она мушукдан ҳам катта бўлиб кетган.

Қизиғи шундаки, Маша энди хавотирда — мушук сутини эмган кучук энди миёвласа-я?!

Асқар ТОЛИБЖОНОВ:

## «АКАМНИНГ РУҲИ ДОИМ МЕН БИЛАН»

**Асқар Имомжонович Толибжонов — 1954 йили Тошкентда туғилган. Ўзбекистон Давлат Жисмоний тарбия институтини 1976 йилда тамомлаб, футбол кафедрасида ўқитувчи бўлиб ишлаган. 1986 йили футболга оид илмий иш ёқлади. 1980 йилдан «Пахтакор» футбол командасининг илмий мураббийси. Сўнг жамоа бошлиғи лавозимида ишлаган. Педагогика фанлари номзоди. «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тренер». Айни вақтда Ўзбекистон терма жамоаларининг илмий тренери, жисмоний тарбия институти доценти.**

**Уни муштарийларимиз собиқ «пахтакорчи» Мансур Толибжоновнинг укаси эканлигини яхши билишса керак. Бугун у билан бўлиб ўтадиган гурунгимиз ҳам 1979 йилдаги (кимларнингдир айби билан содир бўлган) авиаҳалокат туфайли орамиздан бевақт кетган Мансур ака ҳақида бўлиб ўтади.**

**— Асқар ака, футбол ишқибозлари Мансур акани яхши футболчи дея хотирлашади. Сиз эса у кишини ака сифатида қайси фазилатларини қадрлардингиз? Қолаверса Мансур аканинг дўстлари, атрофдагилари... муносабати қандай эди?**

— Кишини хотирлаганда энг аввало уни атрофдагиларга, оила аъзоларига нисбатан чуқур ҳурмати, муомаласи, одамийлигию оқибатлилиги тилга олинади. Акамнинг ўз касбининг мутахассиси эканлиги билан бир қаторда, дўсту-жигарларига самимий муносабатда бўлиб, қўлидан келган ҳар қандай ёрдамни аямаслиги, яна яхшилик ва эзгулик йўлида куйиб пишишини қадрлайман. Шундай хусусиятлари учун ҳам у барча дўстлари, таниш-билишлари ва қариндошлари орасида ўзига яраша обрў эътиборли инсонлардан эди. Менимча акамдаги ушбу одамшинавандалик кишидаги энг юксак ва бебаҳо фазилатлардан бири бўлса керак.

**— Маълумки инсон умрини дарёга қиёслашади. Қаранг, орадан шунча йил ўтибди. Бу орада сиз ҳам талайгина мухлислар орттирдингиз. Албатта ҳаёт йўлингизни танлашда акангизнинг таъсирлари катта бўлган бўлса керак?**

— Оиламиз спортчилар оиласи, десам янглишмаган бўламан. Отамиз Имомжон аканинг футболга ҳақиқий ишқибоз эканлиги боис ҳам биз спортнинг ушбу турига ихлос қўйишимизга шароит яратиб бергандир. Энди Мансур акамнинг ва менинг футболга кириб келишимизни тасодиф деб бўлмайди. Сабаби катта акамиз Қобилжон бир пайтлар «Текстильшик» («Тўқимачи») жамоасида тўп сурган. Биз кичик ака-укаларнинг футболга кириб келишимизга бевосита Қобилжон аканинг ҳам ҳиссалари катта. Мансур акам хоҳ иккита маҳалла болалари ўртасида, хоҳ мактаблараро футбол бўлса мени ҳам бошлаб борардилар. Бу одатни кейинчалик Шаҳрихоннинг «Оқ олтин» жамоасида (ҳозирги «Шаҳрихончи»). Гулистоннинг «Пахтачи» ва Ўзбекистон терма жамоаларида тўп сурган пайтларида ҳам ташламадилар. Агар акам мени ўзи билан етаклаб, яшил майдонга олиб бормаганида менинг қалбимда футболга нисбатан бу қадар чуқур ҳурмат, меҳр ниҳоли эҳтимол барг ёзмаган бўларди. 1980 йилларда «Пахтакор»га илмий гуруҳга раҳбар бўлиб ишга келганимда ҳам, футбол бўйича илмий иш ёқлаётганимда ҳам Мансур акам худди ёнимда тургандек ҳис қилардим. Уларнинг руҳи доимо мен билан бирга яшайди.

**— Нафақат мусулмон фарзанди, балки оддий инсон сифатида акангиз хотирасини эъзозлашингиз муқаррар. Лекин Мансур ака меҳнати сингган ва у умрини бахшида этган соҳа вакиллари томонидан унинг хотирасини улуғлаш учун қандай ишлар амалга оширилди? Ва улардан кўнглингиз тўлганми?**

— 1978 йилдан марҳум Ҳамид Раҳматуллаевнинг таклифи билан «Пахтакор» жамоасига ишга келди. Тез орада «пахтакор»чилар билан тил топишиб, уларнинг ҳурматини қозонди. Акам, қаерда ишламасин очиққўнгиллиги ва самимийлиги билан талайгина дўстлар орттирган эканлар. Ҳар

йили 11 август хонадонимиз у кишининг дўсту ёрлари, Жисмоний тарбия институти спорт қўмитаси ва Футбол федерациясининг масъул ходимлари билан гавжум бўлади. Болалигимиз ўтган кўча акамнинг номи билан аталади. Мана шу йилнинг май ойида эса Мансур акам бир вақтлар тўп сурган Андижоннинг Шаҳрихон шаҳрида 1968—70 йилларнинг ветеран футболчиларининг ўртоқлик учрашуви бўлиб ўтди. Ушбу учрашув Ўзбекистон футбол федерациясининг масъул ходимлари (Қобил Рустамов, Сайфутдин Қодиров), Шаҳрихон шаҳар ҳокимияти ва вилоят спорт қўмитаси раҳбарларининг бевосита ташаббуслари ва иштироклари билан ўтди. Улардан чексиз миннатдорман.

**— Озми кўп сиз акангиз етказа олмаган ишларни охирига етказяпман, деб ўйлайсизми?**

— Ишонасизми, Мансур акамнинг бирдан бир орзулари — бу Ўзбекистонимиз шуҳратини жаҳонга танитиб, унинг шарафини ҳимоя қилиб майдонга тушиш эди. Қаранг, худо раҳмат қилгурни мақсадлари холис экан. Мана, улар оламдан ўтгач 12 йилдан сўнг Мустақилликка эришдик. Ўзбекистонни дунё тан олди. Икки йилдан буён Ўзбекистон терма жамоаси Осиё кубогида тўп суришмоқда. Қолаверса озми кўпми акамдаги ажойиб хислатлар менга ҳам ўтган. Мен нафақат спорт устаси бўлишни, балки улар каби ота-онага меҳрибон фарзанд, ёру дўстларига самимий муносабатда бўлган хушмуомала инсон сифатида уларга ўхшашга ҳаракат қилардим. Шунинг учун улар юрган йўлдан кетяпман. Акамнинг руҳи ҳурмати, улар фаолиятини давом эттиряпман.

**— Оилалари ҳақида ҳам..**

— Минг афсуски, қанчалар фарёд кўтармайлик марҳумлар энди қайтиб келмайди. Иложимиз қанча, пешонамизга тақдирнинг шундай аччиқ қисмати ёзилган экан. Акам ўттиз беш ёшида орамиздан бевақт кетдилар. Ҳозир келинойимизнинг бошқа оилалари бор. Жиянимиз Алишер ҳам беш ёшга етганида сувда оқиб, бизни зор қақшатиб кетди. Шундай қилиб Мансур акамдан ёлғиз ёдгор бўлиб Наргиза қизлари қолган. У ҳам ҳозир оилалик. Борди келдимиз узилиб кетмаган. Қизларининг камолини кўриш, невараларини «бува» деб чақириши Мансур акамга насиб қилмаган экан.

**— Сизларни оқ ювиб, оқ тараб вояга етказган ота-онангиз ҳақидаги хотираларингиз билан ўртоқлашсангиз.**

— ...Қийин масала. Қани энди ота-онанинг хизматларини рўзнома саҳифаларига сиғдириб бўлса. Оилада етти ўғил, бир қиз эдик. Етти олов, тиниб тинчимас бола бўлганмиз. Ҳали унимизни у еримиз тирналса, ҳали бунимизни аллақаеримиз қашқа бўлган. Бироқ қанчалар кўкка сапчувчи шўх бўлмайлик бизнинг аҳилиноқ яшашимизга, меҳр-оқибатли бўлишга ундаган падари бузрукворимиз ҳақида, фарзандини 9 ой қалбида кўтариб, энди уйли жойли қилганида 4 фарзандини ерга қўйиб, эри ва фарзандлари доғида юрак бағри хун бўлиб кетган онажонимиз ҳақидаги хотираларни бирма-бир айтадиган бўлсам, эҳҳе, достон бўлади. Энди билсам ўшанда ота-онамизга осон бўлмаган экан. 4 та фарзанд... 1978 йили бир пайтлар «Текстильшик» жамоасида тўп сурган, кейинчалик ўзимиз таҳсил олган 144-ўрта мактабда жисмоний тарбиядан дарс берган акам Қобилжондан, кейинги йили Мансур акамдан айрилдик. Ички ишлар вазирлигида ҳизмат қилган 1 разрядли боксчи акам Ёқубжон Толибжонов, синглимиз Шарифахонлар бевақт орамиздан кетишди. Отамиз фарзандлари доғида куйиб қазо қилдилар... Шоядки жонлари жаннатда бўлса.

**— «Пахтакор» командасининг яхши, ишончли раҳбарларидан бири эдингиз. Сир бўлмаса айтинг-чи, командадан кетишга нима мажбур қилди?**

— Шу саволни жуда кўп беришади. (Кулади). Нима деб тушунтирсам экан?! Айтарли сабаб ҳам йўқ. Фақат команда бошлиғи бўлиш жуда оғир ва масъулиятли иш. Ўқув машғулотлари, ташкилий хўжалик ишлари жуда кўп вақтни олар эди. Бошлаб қўйган илмий ишим қолиб кетадиган бўлгач, команда раҳбарлари, Республика жисмоний тарбия қўмитаси раҳбарлари билан маслаҳатлашиб жамоани тарк этдим. Жисмоний тарбия спорт қўмитасига бошлаб қўйган ишларимни охирига етказиш мақсадида илтимос билан мурожаат этган эдим, улар бунга ижобий ёндошишди. Шундай қилиб ҳозир Ўзбекистон терма жамоасида илмий тренер бўлиб ишлаш билан бирга, Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институтида талабаларга дарс бераяпман.

**— Айни кунларда қандай иш билан машғулсиз?**

— Бугунги кунларда Жисмоний тарбия олий билимгоҳининг талабалари учун футбол бўйича ўзбек тилида ўқув қўлланма тайёрлаяпман. Бундан ташқари ҳафтада уч маротаба чет тиллар кафедрасида инглиз тилидан ўқув машғулотлари оляпман...

...Асқар ака билан хотираларни эслашиб анча гурунглашдик. Қалби пок, ёру-дўстларига садоқатли инсон Мансур Толибжоновни бу кун барча касбдошлари, қариндошу оила аъзолари чуқур ҳурмат билан такрор ва такрор ёдга олишяпти. Ҳа, бугун Украина осмонида чақноқ 17 юлдузга айланиб кетган Ан, Аширов, Бозоров, Федоровлар орасида Толибжоновнинг ўз ўрни, ўз услуби бор эди. Бугунда Мансур аканинг 3 та жиянлари футбол мактабини битирган. Биттаси Жисмоний тарбия институтини битириб, тренерлик қиляпти. Жамшид «Шаҳрихончи» жамоасида тўп суряпти. Асқар аканинг ўғли Рустам ҳам бугунда улар ортидан эргашиб «Пахтакор» футбол мактабида футбол сирларидан сабоқ оляпти. Мансур ака етказа олмаган ишларни жиянлари поёнига етказишга ҳаракат қилишмоқда. Футболнинг яшил майдони узра Толибжоновлар сулоласи жавлон уриб, ажойиб ўйинлару бетакрор голларни дарвозага йўллаб, халқимиз олқишини қозонаверар экан: эзгулик ва футбол учун жонини тиккан Мансур аканинг руҳи шод бўлиб, у ёққан чироқ дилларимизга узоқ вақт илиқлик улашиб туришига ишонгимиз келади.

Дилдора ОРИПОВА, «Туркистон»нинг жамоатчи мухбири.
Нодир МАҲМУДОВ, «Туркистон» мухбири.

Келгуси сонда:

- ЁЗУВЧИ НОМИ МУҚАДДАС
- ТАШВИШЛАРИ БИР ОЛАМ МАКТАБ
- ЯХШИЛАР КЎП ДУНЁДА

# «Эй, оташ заминдан яралган диёр»

(Боши 1-бетда).

Элимизнинг севимли шоиру-санъаткорларини таниб қолган ошхона хизматчилари қўлларини кўксиларига қўйиб, кутиб олишди. Уларнинг меҳмондўст ва тантилигидан кўнглимиз тоғдек кўтарилди.

Яна йўлга тушдик. Ҳадемай тарихда Нахшаб, Насаф номлари билан машҳур бўлган Қарши шаҳри ҳам ортда қолди. Кўҳна Новқат шаҳридан қолган харобалар (ҳозир бу харобалар Ерқўрғон деб аталади) олдидан ўтдик. Новқат — мағлубият нималигини билмай ўтган саркарда Искандар Зулқарнайннинг умрлик армони. Унинг беҳисоб лашкари қалъа ҳимоячиларининг собит-иродаси ва жасорати олдида лол қолиб, Новқатни тарк этишга мажбур бўлишган.

Овозаси тўрт тарафга гумбурлаб таралган карнай садоси Муборакнинг муборак тупроғига ташрифимиздан дарак берди. Бизни ҳақиқий миллий урф-одатларимиз асосида кутиб олишаётганидан ғурурландик. «Қарши—Бухоро» катта магистрал йўли бўйида жойлашган «Хитой» жамоа ширкат хўжалигига қарашли меҳнаткашлар дам олиш масканида бироз дам олиб, халқ олдига чиқдик.

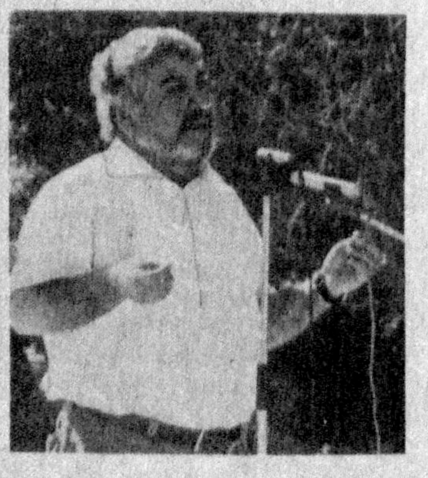

## БИРИНЧИ УЧРАШУВ

ЧЎЛНИНГ ЧЎҒ ҚУЁШИ борлиқни тандирдек қизитиб турсада, байрамга йиғилганларнинг ҳад-ҳисоби йўқ эди. Қашқадарё вилояти ҳокими муовини Райим Раҳмонов барчани яқинлашиб келаётган қутлуғ айём билан қутлади. Шундан сўнг сўзга чиққан «Туркистон» газетаси Бош муҳаррири Жаббор Раззоқов Муборак аҳли шаънига илиқ гаплар айтди. Бу ер кўплаб улуғларимизнинг қадами теккан юрт эканлигини алоҳида таъкидлади. Даврани олиб бораётган туман Маданият маркази директори, ҳажвчи-ёзувчи Муслим Барноҳўжаев навбатни қўшиққа берди. Байрамларга қўшиқ кўрк бўлади, деб бежиз айтишмас экан. Таниқли хонанда Раҳимжон Исмоиловнинг хонишлари тингловчиларни дарров ўзига ром қилиб олди.

Халқимизнинг ардоқли фарзанди, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Абдулла Ориф саҳнага таклиф этилганда, давра гўёки денгиздек бир қалқди. Кексаю-ёш оёққа туриб, бирдек олқишлашди.

**Боболарим юрти, отам маскани,**
**Онамнинг муборак ҳоки барқарор.**
**Бир фарзанд мисоли қутлайман сани,**
**Эй, оташ заминдан яралган диёр.**

Абдулла Ориф сўзини шундай бошлади. Кейин «Бугунги иқтисодий қийинчиликлар даврида Ўзбекистоннинг истиқлол кунини бундай кенг кўламда нишонланаётгани катта жасорат», деб айтди. Сўнг тизилишиб турган болаларга ишора қилиб, «Ҳали бу қора кўзлар Мустақиллигимизнинг 100 йиллигини нишонлашади. Ўшанда бугунги кунни бир эслаб қўйишса, ажаб эмас», деб ният қилди. Тақдирнинг ажаб ишини қарангки, бу шу юрт тупроғида таваллуд топган машҳур шоирнинг Муборакка илк ташрифи экан. Шу куни биз бир нарсага амин бўлдик. Абдулла ака халқ ичида буюк бобокалонларимиздай ҳурмат ва эъзозга лойиқ эътибор топганидан шод бўлдик.

Туман маданият бўлими хонандаси Абдулла Худойбердиевнинг халқ оҳангида айтган қўшиқлари даврага ўзгача руҳ олиб кирди. «Қизиқчи—93» кўрик-танловининг ғолиби Абдуқосим Раҳмоновни халқ қайта-қайта саҳнага чорлади. Очиғи, биз ҳам Абдуқосимнинг ижоди билан шу ерда танишишга муваффақ бўлдик. Санъатимиз осмонида янги юлдуз балққанди. Иқтидорли қизиқчининг ранг-баранг чиқишлари омма назаридан четда қолиб кетаётганлигидан, унинг ижоди яхши тарғиб қилинмаётганидан ўкиндик. Ўйин-кулги кечгача давом этди. «Хитой» жамоа ширкат хўжалиги раиси Мейли Йўлдошев меҳнатдаги ютуқлари билан ўртоқлашди. Илк учрашувимизни якунлаб қайтарканимиз, одамлар чеҳрасида мамнунлик ҳиссини кўриб, енгил нафас олдик.

## МУБОРАКНИНГ МАДҲИЯСИ

ЭРТАСИ КУНИ тонг саҳарда одамларни шаҳар истироҳат боғида ўтажак байрамга чорлаб, янграган карнай-сурнай овозидан уйғондик. Нонуштадан сўнг биз ҳам ўша ёққа отландик. Айтмоқчи, бу гал ҳам жамоамизга, ҳар доимгидек, Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг «Ёшлик», «Камалак» таҳририятлари ходимлари йўлдош бўлишди. Истироҳат боғи аллақачон халқ билан тўлиб-тошган эди. Муштарийларимиз билан асосий мулоқот шу ерда бўлишини сездик.

Қадриятларимиз, тарихнинг ўқилмаган саҳифаларига доир қатор мақолалари, ҳикоя ва қиссалари билан эл оғзига тушган туман ҳокими Жумақул Қурбоновнинг халқпарвар раҳбар эканлиги хусусида кўп эшитгандик. Оддий кишилар билан мулоқотимиз давомида бунга ўзимиз ҳам гувоҳ бўлдик. Кимнинг ким эканлигини халқ яхши биларкан. Ҳоким узоқ гапирмади. Кишиларнинг куй, қўшиқ, шеър ва савол-жавобларга интиқ бўлиб турганлигини пайқаган Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси котиби Боймурод Юсупов ҳам гапни қисқа қилди.

Ўзбекистон халқ артисти Зикир Муҳаммаджоновнинг қутлови зўр эътибор билан қаршиланди. Байрамга Мирзо Улуғбек ташриф буюргандек бир таассурот қолди. У киши ижросидаги Навоий монологини одамлар кўзда ёш билан тинглашаётганини кўрдик.

Туман спорт қўмитаси қошидаги «Вадо-рю» каратэ мактабининг қатнашчилари ҳам ўз маҳоратларини намойиш этишди. Яккабоғлик меҳмон, Абдулла Авлоний номидаги ўрта мактаб ўқувчиси, «Қизиқчи—93» кўрик-танловининг иштирокчиси Баҳром Усмонов саҳнага кўтарилди. «Бўладиган бола»нинг ичакузди латифалари тингловчиларни бефарқ қолдирмади. Томошабинлар яна бир яккабоғлик меҳмон «Дил навоси» дастаси бадиий раҳбари, вилоят Ёшлар Иттифоқи мукофотининг совриндори Саъдулла Шоймардонов ижро этган «Фарғонача рез» ўзбек халқ рақсини мароқ билан кузатишди.

Энг ҳаяжонли лаҳза ана шундан кейин бошланди. Мўъжизакор Йўлдош Жўраев нақ 82 сантиметрлик қилични ютиб юборганда, барчанинг нафаси ичига тушиб кетгандек бўлди. Унинг арқонларни кесиб, яна ҳеч нарса бўлмагандек қилиб қайтадан улаши, нигоҳи билан шампан виносини ёқиб юбориши йиғилганларнинг бир ҳайратини минг қилди.

Яна навбат қўшиққа берилди. Мудофаачиларга кўмаклашувчи туман Ватанпарвар ташкилотининг раиси, хушовоз хонанда Абдурашид Ўринов ижросидаги «Муборак, талпинар сенга юрак» қўшиғи Ватанимизнинг таянч нуқталаридан бири ҳисобланган Муборак туманининг мадҳияси каби янгради.

**Олис-олис йўллардан**
**Сен томон ошиқаман.**
**Машъаллар ёрдусида,**
**Жамолингга боқаман.**

**Муборак, Муборак,**
**Талпинар сенга юрак.**

**Чўл ўрнида боғу-роғ,**
**Бинолар қават-қават.**
**Истиқболи кенг, порлоқ,**
**Муборакка марҳамат.**

**Муборак, Муборак,**
**Талпинар сенга юрак.**

## ЗАНЖИРСАРОЙГА САЁҲАТ

Шаҳар истироҳат боғидан тўғри Занжирсаройга қараб йўл олдик. Бир йил аввал бу ер оддий тепалик эди. Туман ҳокимлигининг таклифи билан ўтган йили Ўзбекистон Фанлар академияси Алишер Навоий номидаги институт қошида Занжирсаройни ўрганиш бўйича Муборак гуруҳи тузилганди. Гуруҳ аъзолари марказий зал ва уч-тўртта хонани тупроқдан тозалаб очишга муваффақ бўлишибди. Муборак гуруҳининг бошлиғи, тарих фанлари номзоди, археолог Абдисобир Раимқулов бизга бу ернинг тарихини батафсил сўзлаб берди.

Занжирсарой тахминан 1332—33 йиллар қурилган. У Бибихонимнинг отаси Қозонхоннинг қароргоҳи, Чиғатой улусининг маркази бўлган. 1387 йилда Амир Темур Ироқ жангида юрган пайтида Тўхтамишхон Бухорога ҳужум қилади. Аммо шаҳарни ололмай, ортга чекинади. Аламидан йўл-йўлакай учраган шаҳар ва қишлоқларни яксон этади. Жумладан, Занжирсаройни ҳам. Кейинчалик соҳибқирон бунинг учун мўғиллардан қаттиқ ўч олади. Олтин Ўрда пойтахти Сарой шаҳрининг кулини-кўкка совуради. Шу-шу Занжирсарой ҳам қайта тикланмай, тупроқ остида қолиб кетади.

«Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедиция аъзолари бу саёҳатдан унумли фойдаланишди. Экспедиция раиси Ф. Ашрафхўжаев ва кинорежиссёр М. Муқимовлар жаҳонгир ҳақида суратга олинаётган ҳужжатли фильмга асқотадиган далиллар олишганидан мамнун бўлишди. Туман ҳокимлиги уларнинг бу эзгу ишларига баҳоли қудрат ёрдам кўрсатишга ваъда берди.

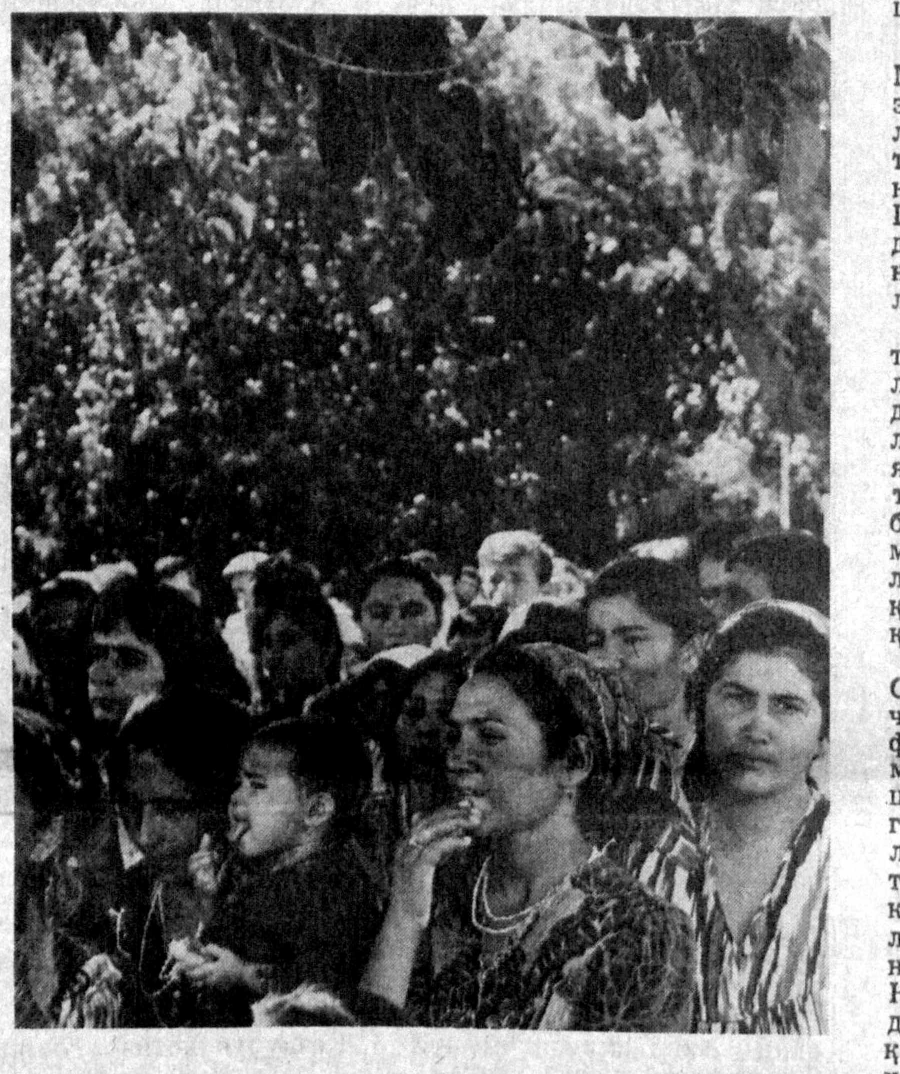

## ТАНТАНАЛАР ДАВОМ ЭТАДИ

ТУШЛИКДАН СЎНГ «Туркистон» жамоа ширкат хўжалиги клубида меҳнаткашлар билан юзма-юз мулоқот бўлди. Хўжаликда (раиси Ражаббой Норқулов) амалга оширилаётган ибратли ишлар билан танишдик. Улар ғалла топшириш бўйича туманда энг юқори кўрсаткичга эришишибди. Айни пайтда ғалладан бўшаган 300 гектар майдонга сабзавот маҳсулотлари ва маккажўхори экишибди. Туман Ёшлар Иттифоқи Қўмитаси котиби Аъзамжон Садиновнинг айтишича, хўжаликда 400 га яқин Ёшлар Иттифоқи аъзолари бор экан. Бу ерда ёш оилаларга ёрдам тариқасида никоҳдан сўнг 10 мингдан 25 минг сўмгача пул бериларкан. Учрашувда даврабошилик вазифасини таниқли радиожурналист Асрор Аброрхўжаевга ишониб топшириб, менимча, хато қилмадик. Мулоқот айни қизиган дамда ваъдага вафо қилиб, хушовоз хонанда Ўктам Аҳмедов «Хоразм гуллари» дастаси билан ташриф буюрди. Ўйин-кулгининг қизиғи ана шундан кейин бошланди. Қўшиқ шеърга, шеър суҳбатга, суҳбат қўшиққа уланиб турди. Бугунги ўзбек шеъриятининг яловбардорларидан бири, шоир Икром Отамурод «Оқибатга суянган қишлоқ»ларимиз ҳақида гапирди. «Мен бу ерларга қишлоқ одамларидаги кенгликни, болаларидаги ҳайратни соғиниб келаман», деди у. Сўнг янги шеърларидан намуналар ўқиб берди.

Мулоқотимиз Аметхон Султон жамоа ширкат кенгаши (раиси Х. Раҳмонов) меҳнаткашлари ҳузурида давом этди. Ўтган йили жамоа ширкат кенгаши аҳолига арзон нархда 500 тонна буғдой сотган экан. Бу йил ҳам шундай қилишни режалаштиришибди. Меҳнат фахрийларининг уйларига 2 тоннадан бепул ем-хашак етказиб берилибди. Бу ерда инсон омили учун қилинаётган ишлар тўғрисида туман ҳокимининг мафкура ишлари бўйича муовини Берди Чоршанбиев гапирди.

8 август куни тонгда Муборак газни қайта ишлаш заводига қарашли сув билан муолажа қилиш санаторийси жамоаси ва даволанувчилари ҳузурида бўлдик. Шоирларимиз шеърлар ўқидилар, хонандаларимиз ўйноқи, дилбар қўшиқлар куйлашди.

Сўнгги учрашувимиз «Бўстон» жамоа ширкат хўжалигида (раиси Актам Сардоров) бўлиб ўтди. Хўжаликда асосан боғдорчилик яхши ривожланган. Улар туман аҳолисини мева-чева билан таъминлашни ўз зиммаларига олишган. Шу кунларда ортиқча меваларни қайта ишлаш кичик заводи қуриш режалаштирилаяпти.

ЯНА БАЙРАМГА ҚАЙТСАК. Куй-қўшиқлар авжига чиқди. Шеърхонлик, латифагўйлик анча вақтгача тинмади. Халқ бундай учрашувларни соғиниб қолганлигини ҳис этдик. Соат миллари ўн иккига қараб кетаяпти. Йўлга тушишимиз керак. Лекин негадир хайрлашгимиз келмасди. Йўқ, ноилож автобусга чиқдик. Кимдир ҳамманинг кўнглидан кечган гапни овоз чиқариб такрорлади: «Бу барча байрамларимизнинг гултожи бўлди-ёв», деб. Яна ким билади дейсиз. Авалдан бир нарса дейиш қийин. Сизу, бизнинг кўп яхши кунларимиз, байрамларимиз ҳали олдинда...

* * *

«Туркистон» кунлари иштирокчилари қайтишда Бухорода бўлиб, улуғ бобокалонимиз Хожа Баҳоуддин Нақшбанд ҳазратларининг муқаддас ҳоки покларини зиёрат қилдилар.

**Сирожиддин РАУФ,**
**«Туркистон»нинг махсус мухбири.**

**ТАҲРИРИЯТДАН: Биз Муборак шаҳри ва туманида Республикамиз Мустақиллигининг икки йиллигига бағишланган «Туркистон» газетаси кунларини уюшқоқлик билан ўтказишда яқиндан ёрдам берган вилоят ва туман ҳокимлигига, туман Ёшлар Иттифоқи қўмитасига ҳамда учрашувларни ташкил этишда фаол иштирок этган барча ташкилот ва хўжаликлар жамоаларига миннатдорчилик билдирамиз.**

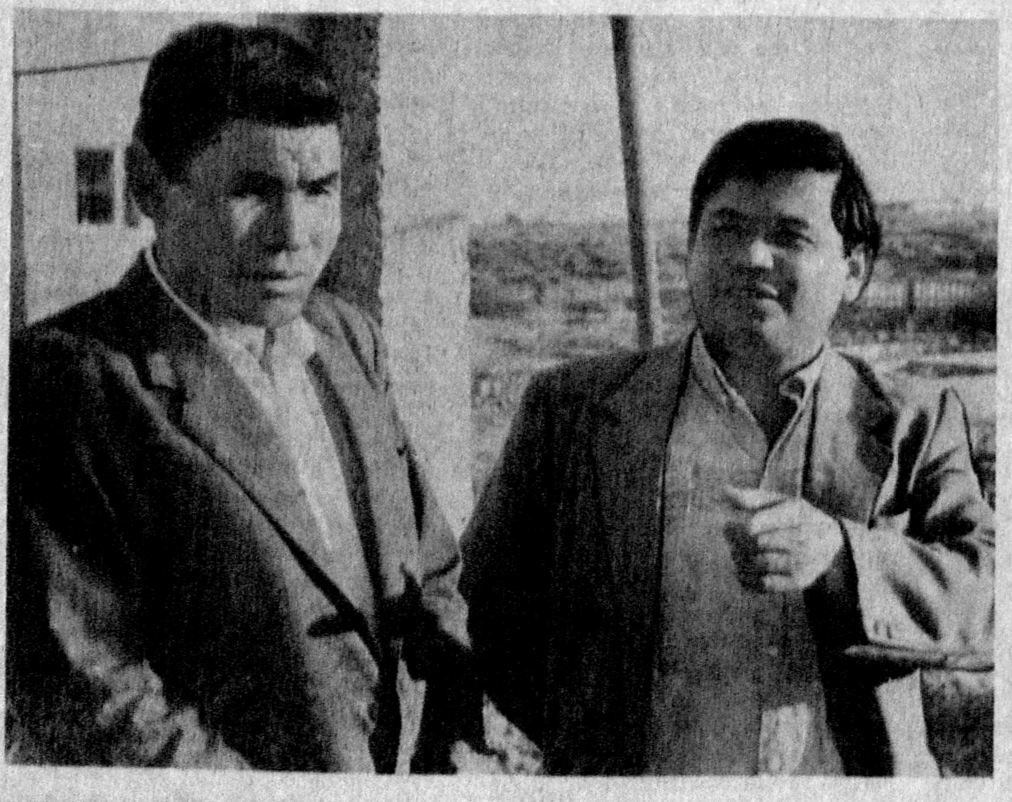

**СУРАТЛАРДА:** байрамдан лавҳалар.

**Муҳаммад АМИН, З. РАҲМАТУЛЛАЕВ, М. КОМИЛОВлар суратга олган.**

*Бош муҳаррир:* Жаббор РАЗЗОҚОВ
*Таҳрир ҳайъати:* М.АБДУСАМАТОВА, А.АҲМЕДОВ (*бош муҳаррир ўринбосари*), К.ЖУМАНИЁЗОВ, З.МАМАДАЛИЕВ, К.РАҲИМОВ, З.РИХСИЕВ (*масъул котиб*), С.РУСТАМОВ.

*Таъсис этувчи:*
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИ
*ва*
"ТУРКИСТОН" ИЖОДИЙ ЖАМОАСИ
газета 1925 йил 8 февралдан *"Ёш ленинчи"* номи билан чиқа бошлаган.

ТАҲРИРИЯТ:
хатлар ва оммавий ишлар – 32-56-57; ёшлар сиёсати ҳамда фан ва халқ таълими – 32-57-93; ижодкор ёшлар – 32-57-52; иқтисод, қишлоқ ёшлари, спорт ва ватанпарварлик – 32-55-81; ахборот ва бадиий безаш – 32-53-98; тижорат – 32-58-48; қабулхона – 32-56-58.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Нашр кўрсаткичи: 64607

Газетамиз ҳафтанинг сешанба, пайшанба, шанба кунлари чиқади.

Қўлёзмалар ҳамда суратлар муаллифларга қайтарилмайди ва таҳлил этилмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Манзилгоҳи: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00130. Буюртма Г — 336. 62462 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди — 19.00 да. 1 2 3 4 5 6